

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

8 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiering van de riolerings- en afvalwaterzuiveringsinfrastructuur in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiering van de waterzuivering

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de gevolgen van de beslissingen van het Overlegcomité van 22 september 2003 op de prijs van het Vlaamse drinkwater en op het behoud van de waterheffing

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de aangekondigde eengemaakte factuur voor drinkwater en afvalwaterheffing

Vraag om uitleg van de heer Francis Vermeiren tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over geplande investeringen van Aquafin te Machelen

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken van de indiening van bestrijdingsmiddelenreductieplannen door de Vlaamse gemeenten

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de ambtshalve herziening van de nutriëntenhalte door de Mestbank

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de selectieve inzameling van huisvuil

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Woensdag 8 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiering van de riolerings- en afvalwaterzuiveringsinfrastructuur in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiering van de waterzuivering

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de financiering van de riolerings- en afvalwaterzuiveringsinfrastructuur in Vlaanderen en van de heer Matthijs tot minister Sannen, over de financiering van de waterzuivering.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag om uitleg is eigenlijk een vervolg op de vraag die ik reeds heb gesteld op 3 juli 2003 en waarop ik toen overigens een bevredigend antwoord heb gekregen.

Ondertussen hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die mij nopen om opnieuw een stand van zaken te vragen. Mijn medewerkers en ikzelf hebben deze vraag om uitleg vrij uitvoerig uitgeschreven : het zijn drie A4-tjes geworden. Ik denk niet dat het de bedoeling is om die helemaal voor te lezen, maar ik zal toch proberen de belangrijkste punten er even uit te lichten, mijnheer de minister.

Op 3 juli 2003 heb ik een vraag om uitleg gesteld omdat er een probleem dreigde inzake de lokale investeringen in riolerings- en afvalwaterzuiveringsinfrastructuur. Er was zowel een probleem qua uitgetrokken middelen als qua administratie. Tal van dossiers zaten geblokkeerd op gemeentelijk niveau en men kon niet overgaan tot de aanbesteding noch tot de daadwerkelijke uitvoering van de werken.

In uw antwoord preciseerde u het probleem : u deelde onder andere mee dat er toen 164 door de ambtelijke commissie goedgekeurde projecten wachtten voor een bedrag van ruim 80.000 euro aan subsidies. U zei ook dat er nog andere projecten op stapel stonden, die evenwel nog niet waren goedgekeurd.

Uw positief antwoord was toen dat u meedeelde dat de Vlaamse regering daarop reageerde en had beslist om enerzijds 12,5 miljoen euro extra ter beschikking te stellen vanuit het FFEU en anderzijds in 50 miljoen euro extra te voorzien door een gedeeltelijke verkoop van het gewestelijk aandeel in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, de VMW.

U stelde toen uitdrukkelijk dat u die verkoop nog dit jaar wilde afhandelen en de daaruit voortvloeiende middelen eveneens nog dit jaar ter beschikking wilde stellen en vastleggen.

Vervolgens besliste de Vlaamse regering op 18 juli 2003 om de Participatiemaatschappij Vlaanderen te belasten met de begeleiding van de verkoop van de Vlaamse aandelen in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening.

Via de pers vernamen we dat er twee scenario's in omloop zijn of waren. Enerzijds zou er een gezamenlijk bod zijn op de te koop aangeboden aandelen van het Vlaams Gewest vanwege de intercommunales Interelectra uit Limburg, reeds actief in

Van Dijk

elektriciteit, gas en kabeltelevisie, en de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Waterbedeling of TMVW, actief in Oost- en West-Vlaanderen. Volgens een verklaring van een topman van Interelectra, de heer Geebelen, in de FET van 5 augustus 2003, zou de overname kunnen leiden tot een splitsing van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening in een Oost- en West-Vlaams deel enerzijds en een Limburgs-Vlaams-Brabants deel anderzijds.

Anderzijds was er een concreet eigen voorstel van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, waarbij de maatschappij haar toekomst als zelfstandig integraal waterbedrijf veilig wilde stellen. In dat laatste scenario stelde de maatschappij voor om de uitredingsvergoeding die het Vlaams Gewest zou krijgen in ruil voor de gewestelijke aandelen van de maatschappij, om te zetten in investeringskredieten, als het gewest zou beslissen om die eigen aandelen bij de maatschappij zelf in te leveren krachtens de geldende vennootschapsrechtelijke regels. Die investeringskredieten zouden dan door de lokale vennoten van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, dit zijn de 173 aangesloten gemeenten, kunnen worden aangewend voor de uitbouw van hun gemeentelijk rioleringsnet zodat het voor die gemeenten financieel een nuloperatie zou worden.

De maatschappij stelt dat enkel dit scenario de gelijkheid van alle burgers waarborgt omdat anders enkel die Vlaamse burgers die inwoners zijn van de bij de VMW aangesloten gemeenten, uiteindelijk zouden moeten opdraaien voor de aankoop van de ingeleverde Vlaamse aandelen, terwijl die aandelen historisch bedoeld waren als door de overheid verleende subsidies. De overheid heeft overigens gelijkaardige subsidies toegekend aan de andere drinkwatermaatschappijen in Vlaanderen, namelijk de PIDPA, de TMVW, de Antwerpse Waterwerken en de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht, zonder dat die werden omgezet in aandelen van die maatschappijen.

Ten slotte – en misschien zelfs cruciaal – stelde de VMW in haar persbericht uitdrukkelijk dat: ‘een operatie waarbij de valorisatie van de aandelen wordt aangewend om de VMW als bedrijf geheel of gedeeltelijk te ontmantelen of te vereffen, door de raad van bestuur in ieder geval niet aanvaard zal worden’. Dit mag worden beschouwd als een duidelijk antwoord van de aandeelhouders van het Vlaams Gewest in de VMW op het gezamenlijk aanbod van de intercommunales Interelectra uit

Limburg en de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Waterbedeling, de TMVW. Ze beschouwen dit aanbod als een poging tot vijandige overname door de concurrentie. Ook de vakbonden bij de VMW reageerden negatief op dit aanbod, uit vrees voor een belangrijke personeelsafvloeiing naar aanleiding van deze overname.

In hetzelfde verband kan ik trouwens verwijzen naar de zeer recente overname van de tot nu toe onafhankelijke waterleidingsregie van Heusden-Zolder.

Deze strategische zetten passen ongetwijfeld in een nog grotere operatie waarbij de drinkwatermaatschappijen zich omvormen tot integrale waterbedrijven met inbegrip van activiteiten op het vlak van afvalwaterzuivering, onder meer het beheer van rioleringen. Zij spelen daarbij bedrijfsmatig in op het voornemen van de minister om te komen tot een globale waterfactuur. De ambities van de TMVW op dat vlak zijn bekend. Ook de Antwerpse Waterwerken, de AWW, denken in die richting en de VMW wenst nu de verkoop van de Vlaamse aandelen aan te grijpen om een belangrijke stap in dezelfde richting te zetten.

Inmiddels is het wel duidelijk geworden dat de tegeldemaking van de Vlaamse aandelen in de VMW zeker niet voor morgen zal zijn. Daarmee kom ik bij het probleem dat ik op 3 juli al aankaarte. Er rijst een probleem omdat de 50 miljoen euro die door deze verkoop gerealiseerd zou worden, bij de begrotingscontrole reeds in de begroting 2003 werd opgenomen. Waar zult u die 50 miljoen euro nu halen? In de pers stond dat minister Van Mechelen vindt dat u hiervoor maar binnen uw eigen begroting een oplossing moet vinden via andere inkomsten of via bijkomende besparingen. Ik vrees dat we terug naar af gaan. Kunt u hierover duidelijkheid scheppen?

Hoe staat het met de geplande verkoop van een deel van de Vlaamse aandelen van de VMW voor 50 miljoen euro? Zal die verkoop nog dit jaar doorgaan? Zo neen, welke timing stelt u dan voorop?

Als de geplande verkoop dit jaar niet doorgaat, hoe zult u dan in de begroting 2003 die bijkomende 50 miljoen euro financieren? Wordt die 50 miljoen euro sowieso behouden en mag ze dit jaar nog worden vastgelegd, of wordt dit bedrag alsnog geschrapt?

Als dit bedrag wordt geschrapt, welke gevolgen heeft dit voor de goedgekeurde subsidiedossiers

Van Dijck

die nog wachten op nieuwe middelen van de Vlaamse overheid ? Welke bijkomende achterstand moeten we verwachten ? Wat zijn hiervan de gevolgen voor de werkgelegenheid ?

Wat is uw reactie op het standpunt van de raad van bestuur van de VMW dat ik citeerde ?

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn vraag sluit nauw aan bij die van de heer Van Dijck.

Tegen 2010 moet de waterzuiveringsinfrastructuur over heel Vlaanderen zijn uitgebouwd. Deze regering wijzigde het Rio-besluit en beloofde aan de gemeentebesturen een subsidiëring van 100 procent voor gescheiden rioleringsstelsels. Al vlug bleek dat daarvoor onvoldoende middelen ter beschikking waren. Veel projecten werden afgewezen, andere meermaals uitgesteld.

Toenmalig minister Dua keerde daarop haar kar en noemde subsidies een gunst, geen recht.

Vorig jaar beloofde zij vele miljoenen extra voor de uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur. Onder andere de verkoop van de aandelen zouden 75 miljoen euro opbrengen, waarvan 50 miljoen voor de gemeentelijke rioleringen.

Hoewel mijn fractie en ikzelf dachten dat het onmogelijk was om de constructie met de VMW dit jaar nog af te ronden, bleef de minister bij dit oordeel. Na de ministerwissel en tijdens het reces kreeg Aquafin de opdracht om 35 projecten die waren vastgelopen omwille van procedurefouten en te weinig middelen, te prefinancieren.

Bij de begrotingsbesprekingen in september bleek dat de opbrengst van de verkoop van de VMW-aandelen toch niet naar waterzuivering gaat, maar naar de NV BAM. Wel zou de verkoop van participaties in de VMH 50 miljoen euro opleveren en dat geld zou naar rioleringswerken gaan. De VMW zelf stelt voor dat de Vlaamse regering haar kapitaalparticipaties omzet in investeringskredieten die de aandeelhouders – de gemeenten – kunnen gebruiken voor de uitbouw van het gemeentelijk rioleeringsnet.

De VVSG pakte in augustus uit met het bericht dat er in 2003 van het gewest voor 12,5 miljoen euro aan subsidies zou zijn voor gemeentelijke riolerin-

gen, en in 2004 voor 115 miljoen euro. Die 12,5 miljoen euro komen uit het FFEU.

Hoe groot is het budget in 2003 voor de subsidiëring van gemeentelijke rioleringen door het Vlaams Gewest ? Hoe is dit budget samengesteld ? Waarom moest Aquafin in augustus meer dan 30 projecten prefinancieren en hoe zal de terugbetaling gebeuren ? Hoeveel miljoen euro is er in de Vlaamse begroting 2004 ingeschreven voor de riooldossiers ? Ligt dit bedrag absoluut vast, of is het afhankelijk van andere factoren ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Dames en heren, ik zal beginnen met de aandelen van de VMW. In overleg met de PMV werd die verkoop geregeld. Er werd een timing vastgelegd die toelaat om nog dit jaar te beslissen aan wie de aandelen worden verkocht. Er zijn intussen drie kandidaat-kopers. Naast de twee die u hebt genoemd, zou ook de Pidpa geïnteresseerd zijn. De echte verkoop zal meer tijd vragen vermits er akkoorden nodig zijn op de verschillende bestuursniveaus. De boeking zal wellicht voor begin 2004 zijn.

Ik zal niet ingaan op de wenselijkheid van de verkoop of de mogelijke constructies. Het onderzoek daarnaar gebeurt door de PMV in opdracht van de regering. Wij wachten de resultaten daarvan af. Ik ga ervan uit dat er rekening gehouden wordt met de visie van de raad van bestuur.

De verkoop van de VMW wordt niet meer rechtstreeks gekoppeld aan de subsidiëring van de riooldossiers. Daarin hebt u gelijk, mijnheer Matthijs. Misschien is dat niet slecht, gezien de kritische opmerkingen van de heer Van Dijck. Mijn doelstelling is natuurlijk over voldoende middelen te beschikken om de riooldossiers te subsidiëren. Dat is mijn enige bekommernis.

In de begroting 2003 stond inderdaad 50 miljoen euro ingeschreven die we zouden verwerven via de VMW als eenmalige inkomsten. Dat bedrag wordt pas in 2004 geboekt, maar ik heb eerst andere voorstellen uitgewerkt en aan minister Van Mechelen voorgelegd. Ik kan dit jaar een subsidiëring van 100 tot 110 miljoen euro realiseren.

Hoe kom ik aan dat bedrag ? U hebt zelf verwezen naar het recurrente bedrag van 65 miljoen euro. Daarmee heb ik een vijftal projecten kunnen financieren. Er zijn de middelen uit het FFEU voor 12,5 miljoen euro. Er is de prefinanciering van Aquafin. Dat is louter goodwill van de regering. We zijn

Sannen

daartoe niet meer verplicht sinds het besluit van 2 februari 2002. Ik kan het juiste bedrag nog niet noemen. Ik heb ook een oplossing gezocht voor andere dossiers waar problemen rezen. Dat is gelukt door overruling door de minister van Financiën. Ik onderhandel nog met minister Van Mechelen over een bedrag van 30 miljoen euro. In het MINA-fonds werd ooit een regeling vastgelegd voor volstorting van de aandelen van de VMH voor een bedrag van 30 miljoen euro. Die volstorting is nooit gebeurd, en wordt niet meer verwacht door de oprichting van de PMV. Als ik dit bedrag nog kan aanwenden, moet het worden ingeschreven op het bijblad van de begroting 2003. We zullen het initiële engagement halen op misschien ongeveer 10 miljoen euro na.

In 2004 wachten ons nog extra inspanningen. Ten laatste volgend jaar wil ik alle achterstand inhalen. In 2004 beschikken we opnieuw over het recurrente bedrag van 65 miljoen euro. We zullen de 50 miljoen euro van de VMH in handen hebben, waarvan de helft al begin 2004. De VMH heeft nu de laatste aandelen verkocht zodat ze in januari 25 miljoen euro in kas zal hebben.

Verder zal ik nog een voorstel doen aan minister Van Mechelen om 13 miljoen euro te vinden. In het verleden zijn heel wat riooldossiers vastgelegd en de subsidies ervoor uitbetaald. Al die subsidiëring-dossiers worden maar uitbetaald ten belope van de kostprijs van het project zelf. Dat betekent dat die dossiers soms een overschotje hebben. Samen vormen die een overschot van ongeveer 13 miljoen euro. Ook die som wil ik in het begin van 2004 aanwenden.

Ik maak even de som van wat we dit jaar en volgend jaar kunnen doen. Naast het recurrente bedrag, de 50 miljoen euro extra, is er nog 13 miljoen euro aan overschot en 25 miljoen euro uit het FFEU, dit alles in combinatie met de budgetten waarover minister Bossuyt kan beschikken voor de aanpak van de zwarte punten. Wat is nu echter het probleem? Er worden op dit moment werken uitgevoerd waarvan de rioleringswerken geen deel uitmaken. De ondergrondse werken vallen echter onder mijn bevoegdheid maar ik heb daar geen budget voor. Nu hebben we afgesproken dat de budgetten voor de ondergrondse werken onder het FFEU-budget vallen zodat ze mijn rioleringsbudget niet zouden belasten.

Als we al die afzonderlijke sommen optellen, komen we aan bijna 153 miljoen euro voor volgend jaar. Dat is veel geld. Op die manier kunnen we

onze achterstand inlopen. Een deel van dat geld wil ik vastleggen bij het begin van volgend jaar. Dat is zeker mogelijk voor de 25 miljoen euro van de VHM. Ook van de 13 miljoen euro die ik via overschotjes in het MINA-fonds heb gevonden, kan de helft worden vastgelegd, op voorwaarde dat minister Van Mechelen daarmee instemt. Ook van het recurrente beleid kunnen we begin volgend jaar de helft vastleggen. Tot in de helft van volgend jaar kunnen we dus zeker een heel belangrijke stap vooruit zetten.

Op die manier kunnen we de achterstand, die zo'n 88 miljoen euro bedraagt, inhalen. Er zijn zo'n 200 projecten die in aanmerking kunnen komen voor de nodige vastleggingen.

Wat de eenmaligheid betreft waarover u het had in uw vraag over Aquafin, had ik geen andere keuze. De prefinanciering voor Aquafin is eenmalig. Dat is een duidelijk signaal aan de gemeenten. De procedures moeten worden gevolgd. Wanneer we ons nu inzetten om alle achterstand in te halen, dan is er geen enkel argument meer om de normale procedure niet te volgen. We moeten immers de kans krijgen om de opportuniteit van de investeringen te evalueren. Het kan toch niet zijn dat de overheid blijft subsidiëren zonder dat ze zelf de opportuniteit van de investeringen toetst. Op die manier kan ze prioriteiten stellen en nagaan of de investeringen passen binnen de doelstellingen van de Vlaamse overheid.

De andere correctie die we hebben kunnen maken dankzij de overruling van de minister van Begroting is ook eenmalig. Door de inspanningen die we hebben gedaan, kunnen we onze achterstand inhalen. Daarna geldt de gewone regelgeving.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de minister, uit uw antwoord begrijp ik dat er een duidelijke evolutie is om de achterstand weg te werken. Dat stemt me positief. We zullen dit dossier kritisch blijven volgen zodat we u daarover te gepasten tijde kunnen ondervragen.

Uit uw antwoord blijkt dat we een stap in de goede richting zetten om de achterstand weg te werken. Ik ben de laatste om ervoor te pleiten dat de regels niet zouden moeten worden gevolgd. Ik deel uw mening dat een eenmalige operatie in deze kan en mag.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

– *De heer Johan Malcorps treedt als voorzitter op.*

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, ik stem ermee in dat het subsidiebesluit gevolgd moet worden. De problemen zijn echter meestal ontstaan in gecombineerde dossiers met gemeentebesturen enerzijds en Aquafin of de administratie Wegen en Verkeer anderzijds. Beide besturen moeten op de hoogte worden gebracht van het feit dat het subsidiebesluit ook in gecombineerde dossiers moet worden gevolgd. Vandaar dat er veel misverstanden zijn gebeurd.

U zegt dat u de zwarte kruispunten gaat aanpakken. Wanneer u echter van een zwart punt een rond punt maakt, dan zijn er ook werken onder de grond nodig.

Ik stel vast dat er nu geen sprake meer is van die 50 miljoen euro van de VMW. U houdt er blijkbaar geen rekening mee en zoekt middelen die afkomstig zijn van de Vlaamse Milieuholding.

Minister Ludo Sannen : Gezien de problematiek die de heer Van Dijck zelf geeft aangekaart over de VMW, vind ik het niet zo erg dat ik mijn eieren niet meer in die mand heb gelegd. Ik wilde vooral geld hebben voor de subsidiëring van de rioleringen.

Wat die gecombineerde dossiers betreft, ben ik het met u eens. Toch vind ik het niet meer dan logisch dat de gemeenten een procedure moeten volgen. Soms duurt dat maanden of zelfs jaren. Op een bepaald moment zien ze door een verschuiving in hun budget een mogelijkheid om een bepaalde aanbesteding toch te doen, en dat vinden zij het maar logisch dat ook het andere dossier afgehandeld is. Dat kan niet. We moeten op lange termijn zoeken naar een ander systeem waarbij de twee gelijktijdig worden beoordeeld. Aquafin weet intussen ook dat de normale procedure moet worden doorlopen.

Het is goed dat u de zaken kritisch blijft opvolgen. Voor de begroting 2004 is echter alles in orde, op die 13 miljoen euro aan overschotjes na. Daarover ben ik nog aan het onderhandelen met minister Van Mechelen. Hetzelfde geldt voor die 30 miljoen euro ; we moeten nog beslissen of het over de totale som gaat. Ik loop hiermee een beetje vooruit op de begrotingsbesprekingen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de gevolgen van de beslissingen van het Overlegcomité van 22 september 2003 op de prijs van het Vlaamse drinkwater en op het behoud van de waterheffing

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de aangekondigde eengemaakte factuur voor drinkwater en afvalwaterheffing

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de gevolgen van de beslissingen van het Overlegcomité van 22 september 2003 op de prijs van het Vlaamse drinkwater en op het behoud van de waterheffing, en van de heer Matthijs tot minister Sannen, over de aangekondigde eengemaakte factuur voor drinkwater en afvalwaterheffing.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als mensen van iets wakker liggen, dan is het van hun portemonnee. Een belangrijk aandeel in de uitgaven van een doorsneegezin zijn de nutsvoorzieningen, met inbegrip van water.

De Vlaamse regering heeft vanuit drie verschillende invalshoeken incentives gegeven voor een wijziging van de waterheffing of een wijziging van de waterprijs. Gisteren kreeg ik van minister-president Somers in de commissie voor Institutionele Hervorming een uitgebreid antwoord op mijn vraag over wat het Overlegcomité terzake nu precies heeft beslist.

Het dossier van de eventuele afschaffing of wijziging van de waterheffing is gekoppeld aan twee voorwaarden. Ten eerste wil Wallonië parallel een BTW-verlaging op schoolgebouwen en op de uitrusting voor wetenschappelijk onderzoek. Ten tweede moet het systeem binnen het jaar rond zijn, anders vervalt het. Deze twee voorwaarden hypothekeren een mogelijke beslissing.

Via de media vernam dit parlement op 23 september dat het verdwijnen van de waterheffing voor de Vlaamse gezinnen een feit is. Tot op vandaag betaalt de Vlaming twee keer voor zijn waterverbruik : eerst aan de drinkwatermaatschap-

Bogaert

pij voor het verbruik en vervolgens aan het Vlaams Gewest voor de heffing op het afvalwater.

Uit het akkoord dat werd bereikt in het Overlegcomité blijkt dat voortaan geen 21 percent maar 6 percent BTW moet worden verrekend. Daardoor zou de Vlaamse regering zoveel geld uitsparen dat de waterheffing overbodig wordt. Hoeveel de Vlaamse gezinnen minder zouden betalen, was op dat moment nog niet duidelijk. Dit akkoord maakt deel uit van een groot compromis van 13 dossiers waarbij op federaal vlak 88 miljoen euro wordt terugggegeven aan de gewesten, waarvan 56 miljoen euro aan Vlaanderen.

Tegelijkertijd hebben we vernomen dat het Vlaams drinkwater 6 percent duurder zou worden, aangezien de drinkwaterprijs in Vlaanderen geleidelijk met 6 percent zou worden opgetrokken. Dit bericht zou volgens de media afkomstig zijn van het kabinet van minister Sannen. Aquafin zou niet langer factureren aan de Vlaamse regering maar aan de Openbare Watermaatschappij. De watermaatschappijen op hun beurt zouden 6 percent aanrekenen aan de eindverbruikers. Nadien zou geleidelijk een prijsstijging van 6 percent worden doorgevoerd. Eerst wordt dus een winst gemaakt van 15 percent op niet te betalen BTW, en dan voert men een stijging door van 6 percent van de drinkwaterprijs.

Tegelijkertijd stelt de Vlaamse regering dat ook werk wordt gemaakt van één waterfactuur die zowel het drinkwaterverbruik als de waterheffing dekt, hoewel eerst was beslist dat de waterheffing zou verdwijnen. De eengemaakte waterheffing wordt blijkbaar afhankelijk gemaakt van het reële waterverbruik waardoor Vlaanderen zou tegemoetkomen aan de Europese waterrichtlijn. Die richtlijn bepaalt dat het principe van 'de vervuiler betaalt' uiterlijk tegen 2010 moet worden gehaald voor het drinkwater.

Tot nu toe maakte het BTW-dispuut in het Aquafin-dossier tussen België en Vlaanderen elke vooruitgang van de plannen voor een eengemaakte Vlaamse waterfactuur onmogelijk. Dat zou nu wel kunnen. De BTW-administratie bleef de Vlaamse waterzuiveraar verplichten om 21 percent BTW aan de Vlaamse overheid aan te rekenen voor de zuivering van het afvalwater. Ondanks verklaringen van gewezen minister-president Dewael dat dit probleem van de baan was, bleef het dispuut bestaan. Volgens een moreel akkoord tussen de fede-

rale overheid en Vlaanderen zou de federale overheid die factuur nooit opvorderen.

Uit het laatste verslag van het Overlegcomité is echter gebleken dat deze contentieux van 180 miljoen euro zonder intresten en 225 miljoen euro met intresten, niet is geregeld. Men zal de gerechtelijke procedure dus verder uitputten, met alle gevolgen van dien, meer bepaald dat misschien nog een factuur van 225 miljoen euro naar Vlaanderen zou kunnen worden toegeschoven.

Als het nieuwe systeem niet in de loop van 2003 op poten kan worden gezet, komt heel de regeling voor een verlaging van het BTW-tarief weer op de helling te staan.

Uit de perscommentaren van 23 september blijkt dat de Vlaamse overheid 50 miljoen euro zou besparen op haar waterzuivering. Deze opbrengst zou evenwel niet dienen voor schuldafbouw, maar zou worden geïnvesteerd in gescheiden rioleringen voor afval- en regenwater, zodat de waterzuivering efficiënter kan verlopen.

Plots verandert er dus voor de consument weinig of niets terwijl er eerst een forse prijsverlaging was aangekondigd. Heel dit verhaal hangt eigenlijk af van twee voorwaarden waarover in het Overlegcomité een akkoord was bereikt. Een van die voorwaarden kan misschien worden bereikt, met name de tijdslimiet van één jaar. De tweede voorwaarde echter, meer bepaald de eis van Wallonië dat er een BTW-verlaging komt voor schoolgebouwen en wetenschappelijk onderzoek zonder dat dit ook in Vlaanderen gebeurt, kan niet.

Ten slotte stelt minister Sannen dat het langetermijnvoordeel voor de consument erin bestaat dat de waterzuivering via gescheiden rioleringsystemen daadwerkelijk verbetert. Vanuit ecologisch oogpunt is dat inderdaad een goede zaak, maar of dat moet worden verrekend in de kostprijs van het drinkwater, en hoe, is een ander verhaal.

In de persmededeling van minister Sannen van 23 september staat dat de waterprijs niet stijgt, hoewel een stijging met 6 percent is aangekondigd. Ik laat in het midden wie dat heeft aangekondigd, maar dat is zo door de pers overgenomen. De besparing die voortvloeit uit het akkoord in het Overlegcomité zou jaarlijks 50 miljoen euro opleveren, en leiden tot een eengemaakte facturatie voor waterverbruik en waterzuivering, en dit zonder dat de kostprijs verhoogt. Dat zei minister Sannen op 23 september. In dezelfde persmededeling zei hij ook dat het de bedoeling is om de waterheffing in die een-

Bogaert

gemaakte factuur op te nemen. Dat is allemaal erg onoverzichtelijk en oncontroleerbaar. Wordt het nu al dan niet goedkoper? Dat weten we niet. Minister Sannen zegt dat de prijs van het drinkwater niet stijgt. De jaarlijkse besparing met 50 miljoen euro komt eigenlijk overeen met 15 percent van de Vlaamse factuur voor het afvalwater. Ik zet me graag naast Jan en Mie Modaal, en vraag meer uitleg. Want ik begrijp het allemaal niet zo goed meer. Ik hoop alleszins op een verduidelijking van de minister.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Ik heb zeven pertinente vragen. Op 8 mei 2002, bij de bespreking van het drinkwaterdecreet, engageerde de vorige minister van Leefmilieu zich ertoe een eengemaakte factuur voor drinkwater en de afvalwaterheffing tegen 2003 in te voeren. Het zou gaan om één factuur met twee afzonderlijke berekeningen, ééntje voor het drinkwaterverbruik en ééntje voor de afvalwaterheffing. Die belofte leidde evenwel niet tot een decretale regeling. Nadien verwees de minister naar de BTW-problemen van Aquafin om de belofte niet te moeten uitvoeren.

In het akkoord van het Overlegcomité van maandag 22 september wordt de oplossing voor het probleem van de BTW gekoppeld aan de invoering van de eengemaakte factuur binnen één jaar. Ik citeer de minister van Leefmilieu: 'Ik twijfel er serieus aan of deze nieuwe BTW-regeling voor Aquafin binnen één jaar waargemaakt kan worden. Ik zie nogal wat juridische problemen opduiken.'

Sinds het ontstaan van Aquafin betaalt het Vlaams Gewest 6 percent op de factuur. Ten gevolge van een federale ingreep betaalt het gewest sinds twee jaar 21 percent. Tegelijk vangen we berichten op dat de BTW van 6 percent op de waterzuivering die nu wordt betaald door de overheid, in het vervolg aan de verbruiker zou worden aangerekend. Dit zou opgenomen zijn in het akkoord. De minister van Leefmilieu voelt zich niet gebonden aan het akkoord dat niet door hem, maar door minister-president Somers werd afgesloten. Hij weigert een 'verdoken belastingverhoging' die wordt voorgesteld als een toepassing van het principe dat de vervuiler betaalt. Hij stelt er zich persoonlijk garant voor dat de totaalfactuur niet stijgt. Zijn visie sluit aan bij de uitspraken van de voormalige minister van Leefmilieu, die ook beloofde dat de afvalwaterheffing voor gezinnen niet zou stijgen.

De stijging van de drinkwaterfactuur is nochtans voorspeld door verschillende mensen uit de watersector. Vermits Europa ons oplegt om tegen 2010 de watervervuiler te laten betalen, zal het geld voor onder meer de aanleg, het onderhoud en het herstel van rioleringen dat nu nog uit de algemene middelen komt, ook worden doorgefactureerd aan de gebruiker. Om te voorkomen dat de mensen vanaf 2010 een torenhoge factuur krijgen, is het noodzakelijk dat tegen die datum de infrastructuurwerken voor de aanleg van rioleringen achter de rug zijn.

Over de drinkwaterfactuur zijn er nog andere discussies aan de gang. In 2000 stelde de minister van Leefmilieu dat de afvoer van regenwater naar de riool in de berekening van de waterheffing zal worden opgenomen. Er wordt ook gediscussieerd over de vraag of de waterheffing nog langer volgens het waterverbruik moet worden berekend, dan wel dat dit moet gebeuren in verhouding tot het werkelijk geloosde water. Dit zorgt voor gemengde reacties. Enerzijds worden de verbruikers aangezet tot de ingebruikname van een regenwaterput en het gebruik van regenwater voor onder meer het sanitair. Zij worden daarvoor beloond met een daling van de drinkwaterheffing. Anderzijds lozen zij meer water in de riool dan hun drinkwaterverbruik aangeeft, zodat zij volgens die procedure te weinig afvalwaterheffing betalen. Als de afvalwaterheffing op de omvang van de lozing zou worden berekend, verliezen zij een deel van het financieel voordeel dat hen werd voorgehouden. Momenteel wordt er ook meer en meer gesproken van een rioolrecht waarmee het onderhoud van de rioleringen kan worden betaald. Dat rioolrecht kan ook worden geïnd via de eengemaakte factuur.

Wat staat er in het akkoord van het Overlegcomité? Is er een koninklijk besluit in de maak dat voor heel België de BTW op waterzuivering op 6 percent brengt? Zal de minister proberen binnen één jaar een eengemaakte drinkwaterfactuur te realiseren? Kan de minister garanderen dat de totaalfactuur niet stijgt? Wordt er onderzocht of men in de waterheffing een onderscheid kan maken dat rekening houdt met de afvoer van regenwater? Kan er op de factuur een onderscheid worden gemaakt tussen het verbruikte drinkwater en het geloosde afvalwater, in liters uitgedrukt? Kan een rioolrecht in de eengemaakte factuur worden verrekend? Vooral een duidelijke uitleg over het akkoord in het Overlegcomité zal veel ophefder.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, eerst wil ik benadrukken dat ik even verbaasd was als de heer Bogaert toen ik in de krant las dat alles duurder wordt en dat de heffingen worden afgeschaft. Het gaat om verkeerde interpretaties van de teksten, of om een slechte communicatie van de federale ministers die over het werk van het Overlegcomité hebben bericht. Laat dit duidelijk zijn : Vlaanderen heeft nooit gezegd dat de waterheffingen zullen verdwijnen. Wél hebben we al dikwijls gezegd dat we streven naar een eengemaakte factuur voor zowel het waterverbruik als de waterheffing. Omdat alles via de watermaatschappijen zou worden geregeld, hebben sommigen de indruk gekregen dat de prijzen zouden stijgen. Ik heb mezelf ertoe verbonden om, zolang ik het als minister kan waarmaken, onder geen beding de waterheffingen te laten stijgen. De factuur zal dus niet stijgen. Tenzij de waterprijs stijgt, maar dat ligt buiten mijn bevoegdheid.

Ik kan echt niet verantwoordelijk worden geacht voor de inhoud van de krantenberichten, waarvan ook ik met verbazing heb kennis genomen.

Het akkoord houdt het volgende in, en ik citeer : 'Het Overlegcomité neemt akte van de regeling die de Vlaamse regering voorziet, waarbij Aquafin factureert aan de drinkwatermaatschappijen, die daarop 21 percent BTW betalen, maar deze kunnen aftrekken. De drinkwatermaatschappijen factureren het waterverbruik aan de eindverbruiker, die 6 percent BTW betaalt. Deze maatregel moet toelaten de bestaande waterheffing op te heffen. Mocht blijken dat deze regeling niet binnen het jaar kan worden uitgevoerd, wordt de eis van een BTW-verlaging tot 6 percent voor waterzuivering opnieuw onderzocht.' Dat is de tekst van het overlegcomité.

De overheid betaalt nu ook een deel van de kosten voor de riolering. De waterheffing dekt niet alle kosten voor de aanleg van de bovengemeentelijke afvalwaterinfrastructuur. Om deze tekorten aan te vullen wordt een subsidie voorzien uit de algemene middelen.

Niks belet de Vlaamse overheid om, bij de facturering aan de watermaatschappijen, een tegemoetkoming te voorzien, waardoor de heffingen op het huidige niveau kunnen blijven.

Dit staat uiteraard niet in het akkoord. Het gaat over het beleid dat de Vlaamse overheid wil voeren en over de budgetten die ze wil vrijmaken binnen de algemene middelen, om de watermaatschappijen in staat te stellen de facturen voor de

uitgevoerde infrastructuurwerken, aan Aquafin te betalen.

Dit betekent dat er geen formeel akkoord is van de federale regering omtrent de BTW-verlaging. U hebt ook terecht de relatie gelegd met de schoolgebouwen.

Voor de facturering via de drinkwatermaatschappijen is er geen akkoord vereist van de federale regering. Een formeel akkoord is wel nodig voor de rechtstreekse toepassing van een verlaagd BTW-tarief van 6 percent op de afvalwaterzuivering. Hiervoor is een aanpassing van het koninklijk besluit nodig.

Het overlegcomité heeft weinig te zeggen over de relatie van de Vlaamse overheid met de watermaatschappijen en de intentie om het BTW-tarief van 21 op 6 percent te brengen. Deze oefening kunnen we zelf maken.

Er is geen akkoord voor een BTW-verlaging. We proberen enkel een oplossing te zoeken, waardoor een verlaagd BTW-tarief wel mogelijk wordt. Als dit niet lukt binnen het jaar, kan het opnieuw aangekaart worden bij het Overlegcomité. Van een besparing, als gevolg van het BTW-tarief van 6 percent, is geen sprake. Op de Vlaamse begroting is steeds met een tarief van 6 percent rekening gehouden, anders zou de uitvoering van de investeringen van Aquafin worden gehypothekeerd.

De tekorten worden, via bijkomende leningen, door de NV Aquafin betaald. Dit zal in de toekomst niet meer nodig zijn, maar meer beleidsruimte voor de Vlaamse overheid wordt daardoor niet gecreëerd. Het gaat enkel over het bestendigen van de huidige beleidsruimte. Een BTW-tarief van 6 percent zal misschien de schuldopbouw van Aquafin anders doen verlopen, maar het zorgt niet voor bijkomende beleidsruimte.

Ik heb vernomen dat een federaal minister dacht dat we door die beleidsruimte de waterheffingen konden afschaffen, maar die mogelijkheid hebben we op dit moment niet.

Het was voor deze minister misschien een mooi verhaal, maar het klopt niet.

Het factureren via de drinkwatermaatschappijen, noch het toepassen van het BTW-tarief van 6 percent, zorgt voor een prijsverhoging. De kostprijs voor het leveren en zuiveren van water blijft gelijk. Het is een beleidskeuze van de overheid om, naast de heffingen, bijkomende middelen uit de algeme-

Sannen

ne begroting in te zetten om de kosten voor de infrastructuur te betalen. Op dit moment wil ik daar geen wijzigingen in aanbrengen.

Het is duidelijk dat de heffing wordt vervangen door een bijdrage, te betalen via de drinkwatermaatschappijen. Het bericht dat de heffing zou verdwijnen, klopt niet. Voor de Vlaamse overheid zou dit ongeveer 150 miljoen euro minder inkomsten betekenen. De budgettaire ruimte van de Vlaamse overheid is beperkt. We kunnen niet plots de waterheffingen afschaffen en zo een tekort van 150 miljoen euro creëren.

Het is niet eenvoudig om de omvorming tijdig uit te voeren. Hiervoor zijn decretale aanpassingen vereist. Als de piste van de drinkwatermaatschappijen niet geïmplementeerd wordt, zal de Vlaamse regering de eis voor een verlaagd BTW-tarief – rechtstreeks toegepast op de afvalwaterzuivering – opnieuw aan het Overlegcomité voorleggen.

Voor de 250 miljoen euro uit het verleden, werd op het Overlegcomité van 29 november 2002 afgesproken om de uitspraak van de rechtbank af te wachten. Ik wil duidelijk stellen dat ikzelf niet heb deelgenomen aan de vergadering van het Overlegcomité, maar me wel loyaal achter de overeenkomst schaar.

De vragen van de heer Matthijs heb ik ook reeds in belangrijke mate beantwoord.

Voor een verandering van de BTW-maatregelen dient het koninklijk besluit gewijzigd te worden. We moeten hierover met de federale overheid overleggen. Voor zover ik weet, is de federale overheid op dit moment niet bereid om wijzigingen door te voeren. De vraag kan nog eens gesteld worden in het federaal parlement.

In 2001 was er reeds een poging om tot een samengevoegde drinkwaterfactuur te komen. Dit ging uiteindelijk niet door, omwille van budgettaire en fiscaal-technische implicaties. Het prijskaartje, voorgesteld door de drinkwatermaatschappijen, was te hoog in vergelijking met de noodzakelijke diensten die de maatschappijen moesten leveren. Bovendien moesten ook de BTW-problemen van de Aquafin-factuur mee worden opgelost. De fiscaal-technische moeilijkheden beletten de onmiddellijke implementatie.

Het blijft mijn bedoeling om op een redelijke termijn tot een samengevoegde waterfactuur te

komen. De vraag is welke budgettaire last de Vlaamse regering wil dragen om de drinkwatermaatschappijen te vergoeden voor deze dienstverlening. Dit is evenwel van minder belang. Op dit moment zijn de grootste problemen de fiscaal-technische aspecten en de decretale initiatieven die moeten worden genomen.

Ik heb mijns inziens afdoend geantwoord op de vraag over de risico's voor een stijging van de afvalwaterfactuur. Zoals gezegd betaalt de overheid op dit moment zowat de helft.

Volgens de kaderrichtlijn Water moeten tegen 2010 de diverse gebruikssectoren, huishoudens, bedrijven en landbouw, ten minste een redelijke bijdrage leveren tot de terugwinning van de kosten van de waterdienst. Dat houdt meteen in dat ook in de toekomst de algemene middelen mogen worden aangesproken om de waterfactuur voor de gezinnen beheersbaar te houden. Dat wordt dus in 2010 niet onmogelijk. Er moet weliswaar een redelijke bijdrage van de gezinnen zijn, maar ook de overheid mag uit de algemene middelen bijdragen.

De totale factuur van de waterzuivering ligt bovendien een stuk hoger als rekening wordt gehouden met de uitbouw en exploitatie van de gemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur. Die kosten worden immers lang niet door de heffingen gedekt, en ze worden door de gemeenten soms gerecupereerd door middel van de eigen rioolrechten, taksen of belastingen.

Principieel sta ik ten volle achter een splitsing van de heffing in een gedeelte voor afvalwater en een gedeelte voor niet-gerecupereerd regenwater. Het gebruik van regenwater moet zo veel mogelijk worden gestimuleerd, want het past in het duurzaam gebruik van de grondwatervoorraad en helpt de overstromingsproblemen enigszins onder controle te houden.

Evenwel, uw opmerking dat vervuild regenwater ook moet worden gezuiverd, is terecht. Ik ben echter geen voorstander van een afvalwaterheffing op het gebruik van regenwater door gezinnen. Immers, burgers die het regenwater opvangen en gebruiken, leveren met die inspanning zoals gezegd al een zekere milieubijdrage.

Op dit moment onderzoekt de administratie de mogelijkheden om een inventaris te maken van de lozingssituaties. Dat is immers van belang om een idee te krijgen van de relatie tussen het lozen van regenwater en andere lozingen van de gezinnen. We zijn er echter nog niet uit.

Sannen

Pas na het maken van die inventaris, en het invoeren van de relevante gegevens in een databank, kan misschien op basis daarvan de heffing worden gesplitst. Tot zolang werken we met heffingen op basis van het waterverbruik. Ik wens dat tijdens deze regeerperiode niet meer te veranderen. Er is immers op dit moment geen reden om het vervuilde regenwater aan bijkomende heffingen te onderwerpen.

We moeten eerst en vooral het gebruik van regenwater zo veel mogelijk stimuleren, en als we daarin willen slagen, moeten we uiteraard geen bijkomende heffingen in het leven roepen. We zouden de stimulans daarmee meteen weer voor een deel ongedaan maken.

Omwille van de transparantie die is voorgeschreven door de kaderrichtlijn Water, zal op een samengevoegde factuur in elk geval een onderscheid moeten worden gemaakt tussen de kostprijs voor het produceren en het leveren van water enerzijds, en de prijs aangerekend voor het collecteren en zuiveren van afvalwater anderzijds. Het samenbrengen van die twee op een factuur, mag niet leiden tot ondoorzichtigheid.

De inning van een rioolrecht door het gewest is momenteel niet aan de orde. De aanleg van rioleeringen is een gemeentelijke bevoegdheid, en dat wensen we ook zo te houden.

Ik hoop, mijnheer Bogaert, dat het hiermee voor u wat duidelijker is geworden, en dat u me niet verantwoordelijk acht voor artikels of uitspraken van anderen, waarop ik geen vat heb.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, het is inderdaad veel duidelijker geworden. Ik lees echter niet alleen de kranten, maar ook de notulen van het Overlegcomité. In de notulen, op 22 september getekend door de secretaris van het comité op de kanselarij van de eerste minister – en dus niet in de krant – staat er letterlijk : ‘Deze maatregel moet toelaten de bestaande waterheffing op te heffen.’ Misschien is dat fout, of verkeerd begrepen, en misschien was u daar inderdaad niet, maar het staat er wel. Bijgevolg was wat er in de krant stond niet zo ver van de waarheid.

Ik neem er akte van dat er geen sprake is van een opheffing van de heffing.

Minister Ludo Sannen : Wat nu aan heffing wordt betaald, zal dan als bijdrage moeten worden betaald aan de watermaatschappij.

De heer André-Emiel Bogaert : De heffing wordt dus een bijdrage. U zei dat de afschaffing een verschil zou maken van 150 miljoen euro. Destijds had men dezelfde oefening moeten maken met betrekking tot het kijk- en luistergeld, want toen ging het om 450 miljoen euro per jaar. Dat echter terzijde.

U zei dat er geen besparing komt doordat de BTW wordt verlaagd. Die 50 miljoen euro is dus een fabeltje.

Minister Ludo Sannen : Het is geen fabeltje in die zin dat die 50 miljoen euro nu wordt gefinancierd door de schuldopbouw van Aquafin. Het levert me echter geen bijkomende beleidsruimte op.

De heer André-Emiel Bogaert : De prijs zou, behalve als de drinkwaterprijs zelf stijgt, onder geen enkel beding stijgen, zij het ook niet dalen. Mijnheer de minister, dit zijn drie belangrijke mededelingen, waarvoor ik u dank.

Er hangt overigens een waas rond het Overlegcomité ; dat is al gebleken uit het antwoord van minister-president Somers. Plots is er een bijeenkomst van het comité, en vervolgens wordt er iets gelost, dat achteraf niet juist blijkt te zijn. Ik kan echter maar lezen in de notulen wat ze hebben gezegd. En er staat dat als die BTW-affaire doorgaat, tegelijk de waterheffing zou worden opgeheven.

Minister Ludo Sannen : Het is goed dat u me daarop attent maakt. Ik kan echter alleen maar het besluit geven dat mij is meegedeeld. Ik heb het u geciteerd, dat is ook waar ik het mee moet doen. Ik ben er ook niet zeker van dat die notulen al zijn goedgekeurd, want sindsdien is er geen nieuwe vergadering van het Overlegcomité geweest.

De heer André-Emiel Bogaert : De notulen zaten bij de documenten die ik naar aanleiding van mijn interpellatie in de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming heb ontvangen van voorzitter De Batselier. Ik vond het dan ook zinvol deze vraag vandaag te stellen. Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat de heffingen onvoldoende zijn om de uitgaven voor waterzuivering te dekken. Volgens mij zijn die heffingen echter hoger dan de uit-

Vermeiren

gaven die het Vlaamse Gewest doet, althans dat meen ik zo gelezen te hebben, maar ik moet het nog eens narekenen. Ik heb ook vernomen van de drinkwatermaatschappijen dat alle juridisch-technische problemen met de samengevoegde factuur opgelost zijn, en dat het nu dus kan.

Minister Ludo Sannen : Dat is mogelijk, en in dat geval kan het snel gebeuren. Ik heb er geen moeite mee dat het engagement, dat ook in het Overlegcomité is aangegaan, wordt nagekomen. Ik ga er in dat geval van uit dat de administratie daar nu mee bezig is. Ik zal navraag doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Francis Vermeiren tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over geplande investeringen van Aquafin te Machelen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vermeiren tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over geplande investeringen van Aquafin te Machelen.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraf wens ik me te verontschuldigen voor het feit dat ik vorige week niet aanwezig kon zijn door omstandigheden geheel buiten mijn wil. Ik dank u voor uw bereidheid deze vraag te verdagen.

Mijnheer de minister, ik moet ook zeggen dat ik u mis als fractievoorzitter. We hebben altijd een goede relatie gehad en we gingen vaak in dialoog.

Deze vraag belangt niet alleen de streek van Machelen en Zaventem aan, maar is ook bedoeld om het parlement goed te laten werken. U herinnert zich zeker nog dat de toegang tot de tunnels naar Vilvoorde, Brussel en Schaarbeek, en dus ook in de richting van het parlement, jarenlang voortdurend was belemmerd door de watersnood. Het komt erop neer dat de cameraploegen van de VRT en de VTM niet ver moesten rijden om mooie beelden te filmen.

Ik wil hier benadrukken dat deze kwestie het lokale niveau overstijgt. Deze plaats bevindt zich immers in een grote, drukbezette industriële zone in de nabijheid van de grootstad. Zowel de luchthaven als de invalswegen naar Brussel zijn vlakbij. Ik kom hier niet naar het Vlaams Parlement met een lokaal probleempje.

Hoewel ik weet dat dit de verantwoordelijkheid van de minister niet is, wil ik hier ook even opmerken dat een betere communicatie met Aquafin deze vraag om uitleg overbodig had kunnen maken. Indien bepaalde mensen de brieven aan hen zouden beantwoorden, zou de dialoog allicht een stuk vlotter verlopen. Ik zou de minister dan ook willen aansporen om deze instanties te vragen de vragen van de intercommunales effectief te beantwoorden.

In het kader van de waterzuivering van de sector Noord van Brussel plant de NV Aquafin belangrijke werken aan de Moerriool van de Woluwe te Machelen. Deze Moerriool is gelegen tussen de ring rond Brussel en het Woluwe Shopping Center. De plannen omvatten uiteraard ook werken aan de vele gemeentelijke zijarmen van de Moerriool te Machelen, Diegem, Zaventem, Kraainem en Sint-Stevens-Woluwe. Deze plannen hebben tot grote bezorgdheid geleid bij de burgers en de verkozenen van deze overstromingsgevoelige zone in de Vlaamse Rand.

We herinneren ons allicht nog de rampzalige overstromingen die de voorbije decennia hebben plaatsgevonden. We hebben het ontwerpen en het verwezenlijken van een grootscheeps programma ter bestrijding van de wateroverlast dan ook met zeer veel aandacht gevolgd. In heel wat gemeenten zijn, vaak zonder enige vorm van subsidiëring, ettelijke miljoenen in oplossingen voor deze problemen geïnvesteerd. Het spreekt vanzelf dat deze gemeentebesturen de plannen van Aquafin angstvallig volgen.

Om de hydraulische eigenschappen te bestuderen, waaronder de zich snel en massaal verplaatsende piekdebieten, werd naast een aantal privé-onderzoeksbureaus het Waterbouwkundig Laboratorium van Borgerhout ingeschakeld. Dit laboratorium heeft door middel van schaalmodellen voor de nodige proefondervindelijke ondersteuning gezorgd.

Ook het post-waterscheidingstijdperk leidt tot heel wat bezorgdheid. Dit geldt niet enkel voor deze streek. Zodra de werken van Aquafin zijn voltooid, zal het Moerriool niet langer voor de gemengde

Vermeiren

opvang en vervoer van hemel- en afvalwater worden gebruikt.

Tegen het einde van 2004 zou een Vlaamse waterbeleidsnota op punt moeten staan. Aan de hand van deze nota zouden de krachtlijnen van het integraal waterbeleid moeten worden vastgesteld. Het is blijkbaar de bedoeling om 90 waterschappen op te richten. Deze waterschappen zouden een eigen rechtspersoonlijkheid krijgen en volledig losstaan van de gemeenten en de provincies.

De gemeenten in de Vlaamse Rand doen al jaren een beroep op een bovengemeentelijke intercommunale structuur om het water, volgens het eenheidsprincipe van het stroomgebied, te beheersen.

Recent heeft de hoofdstedelijke vennoot zich eenzijdig uit deze structuur teruggetrokken en wordt de waterbeheersing nu door twee zusterintercommunales waargenomen. Deze intercommunales ontfermen zich respectievelijk over het stroomgebied van de Woluwe en van de Molenbeek en de Pontbeek.

In het verleden is een van de grote problemen steeds de watertoevoer vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geweest. Hoewel het inzake waterbeheersing geen wenselijke zaak was, heeft de Brusselse vennoot de scheiding tussen de gewesten op dit vlak doorgetrokken en voor het oprichten van een louter Brusselse intercommunale gekozen. Deze intercommunale is op de eigen lokale behoeften gericht en wordt exclusief volgens een geëigende regelgeving beheerd.

Voor de intercommunales die de waterbeheersing in de stroomgebieden van de Molenbeek en de Pontbeek en van de Woluwe verzorgen, betekende deze terugtrekking het einde van het gewestoverschrijdend karakter en het begin van een tijdperk als exclusief Vlaamse organisaties. De intercommunale van het stroomgebied van de Molenbeek en de Pontbeek wordt door de gemeenten Asse en Dilbeek en door de provincie Vlaams-Brabant beheerd. De intercommunale van het stroomgebied van de Woluwe wordt door de provincie Vlaams-Brabant en door de gemeenten Kraainem, Macheelen, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem en Zaventem beheerd.

De betrokken gemeentebesturen beseffen dat het bestrijden van overstromingen in een globaal geheel moet passen. Alle aspecten moeten hierin aan bod komen. Het gaat immers niet enkel om het

scheiden van afvalwater of om het beheer van een waterloop. Aangezien deze gemeenten beseffen dat ze als eerste met de gevolgen van wateroverlast worden geconfronteerd, is de bezorgdheid groot. Het stroomgebied van de Woluwe omvat een zone die de specifieke eigenschappen van een stedelijk afwateringsbekken bezit, een bijzonder hoge graad van oppervlakteverharding kent en over weinig of geen natuurlijke afvoerwegen beschikt. Dit houdt in dat de piekdebieten zich plots en hevig manifesteren. Dit is in de loop van de voorbije jaren overigens al meermaals gebleken.

De betrokken gemeenten zijn van mening dat de bestaande intercommunalestructuren een voorbeeldfunctie kunnen uitoefenen. De werking van beide intercommunales past overigens in de krachtlijnen van het Vlaams integraal waterbeleid. Deze structuren opereren per stroomgebied en beschikken over een directe politieke onderbouw in de eigen beleidsvoering. De praktische ervaring die deze intercommunales inzake het beheer van bovenlokale afwateringsstructuren hebben opgedaan, kan, in alle bescheidenheid, zelfs tot nieuwe elementen in het debat over het integraal waterbeleid leiden.

Als mogelijke toekomstige denkpatronen en werkmodellen voor de Vlaamse Rand worden opgesteld, moet rekening worden gehouden met de prioritaire noodzaak om het huidige samenwerkingsverband tussen deze intercommunales operationeel te houden tot het debat over de waterproblematiek definitief is afgerond, alle openstaande vragen zijn beantwoord en de voorgestelde alternatieven in werking zijn getreden.

Mijnheer de minister, de werken van Aquafin aan de Moerriool houden verband met de waterzuivering. Dit is het domein van de waterkwaliteit. Zal hierbij rekening worden gehouden met het domein van de waterkwantiteit, met name de wateroverlast in het Zennebekken ?

Zal bij de oprichting van de waterschappen voldoende aandacht worden geschonken aan de coördinatie van de infrastructuur van de betrokken gemeenten, met name de wachtbekkens ? In mijn eigen gemeente zijn de voorbije jaren voor meer dan 2 miljard frank aan wachtbekkens aangelegd. De werking van deze wachtbekkens wordt momenteel door de intercommunale bestuurd en gecoördineerd. Kunnen de huidige structuren en het personeel van beide intercommunales in de nieuwe organen worden opgenomen ?

Vermeiren

Ik weet dat het hier een vrij technische vraag om uitleg betreft. Deze streek heeft evenwel gedurende de eeuwen en vooral gedurende de voorbije decennia jaarlijks vijftig keer tot over de oren in het water gestaan. Iedereen in deze streek heeft enorme inspanningen geleverd, die gedurende 20 tot 30 jaar zullen moeten worden terugbetaald. Indien met deze elementen geen rekening wordt gehouden, zou alles evenwel in het oude kunnen vervallen.

Mijnheer de minister, ik blijf tevens bij mijn stelling dat de dialoog tussen Aquafin en de intercommunales en de gemeenten beter zou kunnen verlopen. Indien u op dit vlak een rol zou kunnen spelen, zou ik u zeer dankbaar zijn.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik wil er eerst op wijzen dat ik, nu ik geen fractievoorzitter meer ben, de wijsheid van de heer Vermeiren mis. Ik zal nu even op het technisch aspect van de gestelde vragen ingaan.

Mijnheer Vermeiren, ik ken de zaak enkel theoretisch, aangezien ik het terrein nog niet heb bezocht. Ik ben dus afhankelijk van de antwoorden die me worden gegeven. De impact van de aanleg van zuiveringsinfrastructuur op de waterkwantiteit wordt op verschillende wijzen begroot en ingeschat. Eerst en vooral moeten alle investeringen van Aquafin voldoen aan de code van goede praktijk. Daarin wordt onder meer bepaald welke maatgevende neerslagbuien er van toepassing zijn, welke hoeveelheden afval- en hemelwater naar de RWZI worden afgevoerd en gezuiverd, en met welke frequentie er mag worden overgestort. Vervolgens wordt in veel gevallen door middel van een hydrodynamische modellering of hydronautstudie nagegaan wat het gevolg is van het ontworpen systeem voor waterpeilen en overstorten. Dit is ook zo voor het betrokken gebied in Machelen. Op deze manier is wateroverlast voorspelbaar en zijn de nodige maatregelen berekenbaar.

De investeringen van Aquafin creëren geen bijkomende waterhoeveelheden. Deze investeringen zijn eerst en vooral gefocust op de waterkwaliteit. Afvalwater, al dan niet samen met hemelwater, wordt aan het watersysteem onttrokken en eerst gezuiverd, alvorens het opnieuw in het watersysteem wordt gebracht. Bij dit alles moet Aquafin werken in overleg met de diverse betrokken besturen, zoals de gemeenten, waterkwantiteitsbeheer-

ders, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, enzovoort. Aquafin moet ook diverse vergunningen verkrijgen voor het uitvoeren van de werken, waaronder het uitvoeren van werken aan de waterlopen. De infrastructuur die Aquafin aanlegt, moet bijgevolg ook uitgaan van de randvoorwaarden die worden gecreëerd door het lokale inzamelingsstelsel.

Alhoewel Aquafin een zeer belangrijke functie heeft in het signaleren van mogelijke knelpunten, is het dikwijls niet in de mogelijkheid het knelpunt ook op te lossen. Een belangrijke verantwoordelijkheid voor het voorkomen van overstromingen via rioleringen en collectoren ligt dan ook bij de gemeente. U wijst er echter op dat de communicatie moeilijk verloopt. Ik zal dat melden en vragen om daar extra aandacht aan te besteden.

Het decreet integraal waterbeleid van 18 juli 2003 voorziet in de oprichting van waterschappen zonder rechtspersoonlijkheid, waardoor de verschillende waterbeheerders verplicht worden tot meer samenwerking. Het goedgekeurde decreet voorziet niet in waterschappen met rechtspersoonlijkheid. Het initiatief tot oprichten van een waterschap zonder rechtspersoonlijkheid gaat uit van de provincie. Voor de werking wordt een beroep gedaan op een secretariaat dat door de provincie wordt waargenomen. Een waterschap zonder rechtspersoonlijkheid kan één of meerdere deelbekkens beslaan, zodat het nog niet duidelijk is hoeveel waterschappen er uiteindelijk zullen zijn.

De belangrijkste taak voor een waterschap betreft de opmaak van een deelbekkenbeheerplan tegen ten laatste eind 2006. Daarnaast wordt in de mogelijkheid voorzien om tot een gecoördineerde samenwerking te komen voor één of meerdere waterbeheertaken, zoals het beheer van de onbevaarbare waterlopen en het beheer en exploitatie van openbare rioleringen en kleinschalige waterzuivering.

De samenwerking binnen een waterschap zonder rechtspersoonlijkheid steunt louter op een overeenkomst die de organisatie en werking regelt en waarover de deelnemende partners moeten beslissen. Zo zal de overeenkomst bepalen voor welke concrete waterbeheertaken er zal worden samengewerkt. Dat betekent dat de huidige beheerders van waterbeheertaken automatisch beheerder blijven. De afspraken voor de uitvoering van de taken die nodig zijn, zullen met hen worden gemaakt. Ze blijven de verantwoordelijkheid dragen. Er kan in de toekomst worden geëvolueerd naar grotere samenwerkingsverbanden die dan waterschappen

Sannen

kunnen worden genoemd en de verantwoordelijkheid voor het beheer kunnen opnemen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb ondertussen vernomen dat de correspondentie tussen Aquafin en de intercommunales is hernomen. U hebt het over de code waarin 'het voorspelbare en berekenbare' wordt opgelegd. De vrees van de intercommunales is echter welke problemen er gecreëerd kunnen worden door te isoleren. Daar gaat de discussie over. Het is een welles-nietesspelletje.

Ik zou u dankbaar zijn mocht u de partijen rond de tafel kunnen brengen. Beide partijen hebben goede bedoelingen. We verheugen er ons over dat er werk wordt gemaakt van waterzuivering en we willen ook niet dwarsliggen bij het toestaan van bepaalde werken. Voorwaarde is wel dat er bepaalde garanties zijn.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Vermeiren, ik zal er bij Aquafin op aandringen dat alle actoren rond de tafel zouden gaan zitten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken van de indiening van bestrijdingsmiddelenreductieplannen door de Vlaamse gemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Gardeyn tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de stand van zaken van de indiening van bestrijdingsmiddelenreductieplannen door de Vlaamse gemeenten.

Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, gemeenten, OCMW's en andere overheden mogen in principe vanaf 1 januari 2004 geen bestrijdingsmiddelen meer gebruiken op hun openbaar domein.

Om daarna toch nog dergelijke middelen te mogen gebruiken, moesten de overheden een afwijking aanvragen door het indienen van een reductieprogramma tegen 1 juni 2003. Ik heb daarover al een vraag gesteld in de maand mei. Het is nog onduidelijk welke overheden of hoeveel gemeenten een reductieplan hebben ingediend en of ze hierin een afwijking hebben aangevraagd. De Vlaamse overheid kon de reductieprogramma's negatief beoordelen tot 1 september 2003.

Ondertussen moeten de gemeenten en steden zich reeds voorbereiden op het indienen van een eerste concreet reductieplan tegen 1 april 2004. Nu blijkt echter hoe ingewikkeld, tijdsintensief en duur dit allemaal wordt, zeker voor de kleinere gemeenten. Het is daarom ook niet verwonderlijk dat een aantal gemeenten, onder meer uit het Waasland, vragen dat de Vlaamse overheid bijpast in de meerkost die met dit decreet wordt veroorzaakt.

Mijnheer de minister, hoeveel gemeenten hebben een reductieplan ingediend en hoeveel zijn er goedgekeurd ? Op welke manier ondersteunt en begeleidt de Vlaamse overheid de gemeenten bij dit ingrijpende plan ? Ben u bereid om in te gaan op de vraag van een aantal gemeenten dat de Vlaamse overheid de meerkost zou dragen ? Meent u dat er een voldoende maatschappelijk draagvlak is voor de implicaties van dit decreet ?

Ik heb in mijn eigen gemeente eens navraag gedaan. De vraagprijs van de West-Vlaamse Intercommunale voor het opstellen van dat reductieplan bedraagt 9.000 euro. Daarbij komen nog de tijdsinvestering voor een verplicht aangestelde coördinator, de bijkomende opleiding van personeel en groendiensten en de aankoop van materiaal. Ik wil daarmee maar aangeven dat dit erg duur zal worden.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik wil me daar kort bij aansluiten. Mijnheer de minister, een aantal gemeenten hebben u inderdaad een brief gestuurd met de vraag of het niet zinvol zou zijn dat het Vlaams Gewest zou bijdragen aan de aanzienlijke meerkosten die hen worden opgelegd.

U zond daarop een antwoord aan sommige gemeenten. U stelt daarin onder meer het volgende : 'In de mededeling aan de leden van de Vlaamse regering naar aanleiding van het voorstel van decreet werd indertijd reeds benadrukt dat de toepassing van alternatieven een toename in de kosten betekent.' Ik lees iets verder : 'Een mogelijk knelpunt

De Meyer

zijn de verharde oppervlakten.' U ging daar ook even op in.

De brieven die u bereikten vanuit het Waasland zijn afkomstig van zeer uiteenlopende gemeentebesturen. Zowel de VLD als de sp.a, CD&V en Agalev – die laatste partij bijvoorbeeld in Zwijndrecht – zijn hierin aanwezig. Het gaat hier dus over een algemene vraag en verwachting, over de partijpolitieke grenzen heen, dat het Vlaams Gewest een ernstige inspanning zou leveren ten behoeve van de gemeenten, die de voorbije jaren reeds vele facturen doorgeschoven hebben gekregen.

Ik heb bij de groendienst van mijn eigen gemeente nagevraagd welke meerkosten aan machines en mogelijk ook personeel deze reglementering volgende jaar met zich zou meebrengen. De dienst raamde de kosten op 150.000 tot 160.000 euro voor 2005.

Mijnheer de minister, wanneer komt het aangekondigde uitvoeringsbesluit er ? Ik weet dat u een aantal initiatieven neemt om de bevolking te sensibiliseren. Op zich is dit waardevol, maar ik zou graag zien dat een deel van de middelen voor sensibilisatie naar de gemeenten zou vloeien.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de voorzitter, als ik rondkijk in mijn ruime omgeving en er ook een aantal persartikels op nasla, dan kan ik toch wel vaststellen dat het decreet misschien wel zal worden nageleefd.

De kapitaalkrachtige gemeenten kunnen investeren in materieel, in machines, maar ook in personeel. Zo heeft de stad Hasselt al geïnvesteerd in bijkomend personeel. Deze stad kan dit decreet dus goed naleven, maar in veel gevallen betekent dit een verdubbeling van het personeel in de groendienst. De minder kapitaalkrachtige gemeenten moeten de investeringen in materieel nog doen. Ze stellen dit nog wat uit, daar er misschien nog andere belangrijke investeringen nodig zijn. Ook de aanstelling van het personeel verloopt daar heel moeizaam. We stellen vast dat het onkruid welig tiert in die gemeenten. Het is er duidelijk zichtbaar dat dit decreet wel degelijk wordt nageleefd.

Mijnheer de minister, is er op voorhand wel goed ingeschat wat de gevolgen van dit decreet zijn ?

Het wordt nu immers duidelijk dat de gemeenten echt wel problemen hebben om dit decreet op een degelijke wijze te kunnen naleven. Dat bleek al uit de vragen van de leden.

De heer Johan Malcorps, voorzitter : Daar ik ooit iets te maken had met dat decreet, wil ik ook nog iets kwijt. Een van de conclusies van de commissie Milieu en Gezondheid was dat het gifvrij maken van het openbaar domein een belangrijke doelstelling is.

Ik ben overigens heel blij dat de VVSG – mits een aantal bedenkingen die deze organisatie vanaf het begin maakte en die aansluiten bij het betoog van de heer De Meyer -, maar ook de Vereniging van Openbaar Groen actief en positief meewerken aan het tot uitvoering brengen van dit decreet. Over de doelstelling bestaat geen discussie. We hebben ook bekomen dat andere openbare diensten, bijvoorbeeld een federale instelling als de NMBS, hun verplichtingen nakomen. Zo heeft de NMBS een bestrijdingsmiddelenreductieplan opgemaakt, dat in omvang overigens veel belangrijker zal zijn. De NMBS gebruikt immers een veelvoud aan bestrijdingsmiddelen van de hoeveelheid die de gemeenten allemaal samen gebruiken.

Ik vond het in het begin niet zo evident dat we daarin zouden slagen. Ik heb terzake vragen gesteld aan de minister, maar ook vragen laten stellen op federaal niveau. Dit werkt dus. We moeten die inspanningen voortzetten. Er is alleen discussie over de modaliteiten. Een van mijn vragen is dat er bij de afdeling Water voldoende personeel of personeelsuren beschikbaar moeten zijn om de toestroom aan reductieplannen echt te kunnen volgen en eventueel feedback te kunnen geven aan gemeenten die meer steun vragen.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos de Meyer : Noch mevrouw Gardeyn, noch ikzelf vechten de doelstelling aan. We vragen alleen bijkomende middelen.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, na de goedkeuring van het pesticidendecreet werden door mijn administratie voorbereidende stappen gezet. Vooraf werd door de Vlaamse overheid een draaiboek uitgewerkt. Dit werd ruim verspreid en aan alle gemeenten aangeboden. Het draaiboek geeft aan hoe een reductieprogramma moet worden gemaakt. De reductieplannen moesten worden ingediend voor 1 juni. Ik beaam dat de beschikbare

Sannen

tijd op dat ogenblik voor het uitwerken van die reductieprogramma's vrij beperkt was. Dat stelde ik vorige maal reeds.

Daarnaast is er nog de ondersteuning door sensibilisatie. In het kader van de samenwerkingsovereenkomst kunnen de gemeenten middelen aanwenden voor sensibilisatie, zoals ook in artikel 5 van het decreet aangehaald wordt. Ook kunnen de gemeenten maximaal gebruikmaken van de grootschalige mediacampagne 'Zonder is gezonder'. Op de webstek is heel wat informatie te vinden over een beheer zonder bestrijdingsmiddelen, zowel voor openbare besturen als voor particulieren die het pesticidengebruik wensen te beperken.

Ondertussen hebben 287 gemeenten een reductieprogramma ingediend. De overige gemeenten werd per brief gevraagd dit nog te doen. De overgrote meerderheid van de gemeenten kiest voor een stapsgewijze afbouw. Op dit ogenblik kan ik u nog geen precieze informatie geven over het aantal gemeentelijke programma's dat reeds werd goedgekeurd. Ik kan u echter geruststellen : bij de beoordeling is rekening gehouden met het feit dat de beschikbare tijd voor het indienen beperkt was. Bovendien heb ik met mijn administratie afgesproken dat de ervaringen met de ingediende reductieplannen moeten worden gebruikt om de gemeenten in de toekomst beter te ondersteunen. De administratie zal trouwens voor 1 april 2004, de datum waarop het volgende actieprogramma moet worden ingediend, terzake een aantal suggesties bezorgen. Tevens plan ik in 2004 de oprichting van een steunpunt dat instaat voor de organisatie van infodagen en een praktische begeleiding van gemeenten. Zo wil ik de gemeenten in elk geval procedureel ondersteunen bij het opmaken van dergelijke plannen en ze inhoudelijk begeleiden met betrekking tot de diverse mogelijkheden.

Bij de goedkeuring van het voorstel van decreet werd indertijd reeds benadrukt dat de toepassing van alternatieven een toename in de kosten betekent. Dat is niet nieuw, mijnheer De Meyer. Dat werd al gesteld tijdens de bespreking hier. Door het toepassen van preventieve maatregelen zullen de kosten op termijn echter veeleer een dalende dan een stijgende trend vertonen. Zoals ook uit Nederlandse ervaringen blijkt, is het niet-chemisch beheer van groenarealen zeker haalbaar. Een mogelijk knelpunt zijn natuurlijk de verharde oppervlakten die – in afwachting van een omvorming en met het oog op preventie – vooral met zogenaam-

de alternatieve bestrijdingsmethoden moeten worden onderhouden.

Gezien de nood tot omvorming wordt de mogelijkheid geboden om met deelprojecten te werken en dit geleidelijk uit te breiden naar het volledige areaal. Op deze wijze wordt een spreiding van werkvolume en kosten gerealiseerd, zo lijkt me. Op termijn zal het werkvolume afnemen en zullen de kosten dalen. Rekening houdend met wat ik reeds zei en met de door mij aangekondigde geboden ondersteuning, voelt de Vlaamse overheid zich niet genooddacht om de tijdelijke extra kosten te dragen. Dit betekent misschien tijdelijk een meerinvestering, maar op termijn kost dit minder geld. Het lijkt me moeilijk om een dergelijk systeem op te starten, los van het feit dat de budgettaire mogelijkheden van de Vlaamse overheid niet altijd even toereikend zijn. Dat is zo : dat heb ik vandaag al tweemaal gezegd.

Wat betreft uw vierde vraag meen ik dat de bekommernis om de gezondheid van de bevolking centraal moet staan. Tal van studies tonen aan dat de milieukwaliteit hierin een bijzondere rol speelt. Pesticiden kunnen erg nefast zijn voor de gezondheid, ze zijn talrijk, hebben een onderling complexe relatie en hebben meestal een lange levensduur. Uitgaande van één van de beginselen van het decreet algemene bepalingen van het milieubeleid, namelijk het voorzorgsbeginsel, ben ik genooddacht tijdig maatregelen voor te stellen. Het pesticidendecreet is deels een tegemoetkoming hieraan. De bevolking moet voldoende worden gesensibiliseerd voor wat betreft de implicaties van het pesticidendecreet.

Voorbeelden uit het buitenland, bijvoorbeeld Nederland, tonen dit aan. Daarom heeft de Vlaamse overheid hier in haar campagne 'Zonder is gezonder' de nodige aandacht aan besteed. Ik denk aan de advertenties in maandbladen tijdens de maanden juli en september 2003. Sensibilisatie is daarom ook een verplicht onderdeel van het reductieplan van de gemeenten, niet enkel voor wat het wijzigend beheer van de gemeenten zelf betreft, maar ook over het privé-gebruik van pesticiden waarvoor de Vlaamse overheid reeds inspanningen heeft geleverd. De gemeenten kunnen uiteraard maximaal gebruikmaken van het campagnemateriaal van 'Zonder is gezonder'.

Omdat wij ervan overtuigd zijn dat we het voorzorgsprincipe moeten toepassen en dat het te veel gebruiken van pesticiden voor onze leefomgeving gevaarlijk is, is het onze plicht daarover te sensibiliseren. De overheid moet niet alleen het pesticiden-

Sannen

gebruik terugdringen bij de burgers, maar moet ook het goede voorbeeld geven. Op die manier creëren we het draagvlak voor de inspanningen die gemeenten hiervoor moeten leveren.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het er volledig mee eens dat sensibilisatie nodig is. Kleinere gemeenten echter hebben altijd enorm hoge kosten, zoals bijvoorbeeld 9.000 euro voor het opmaken van een plan. Het zou goed zijn dat de diensten van de Vlaamse Milieumaatschappij ter beschikking zouden staan om dit te begeleiden.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, ik vind het niet slecht dat u leuke folders en advertenties hierover maakt. Uiteraard onderschrijven we de doelstelling 'gezondheid voor alles'. Maar als u gemeend en sterk wil sensibiliseren, dan moet u ervoor zorgen dat u op een ernstige manier een bijdrage levert aan de bijkomende kosten en deze factuur niet alleen doorschuift naar de gemeenten. De gemeenten zijn bereid hun verantwoordelijkheid op te nemen, maar ik vind het normaal dat, als de Vlaamse regering dit werkelijk een belangrijk item vindt, ze mede bijdraagt in de meerkosten.

Ik wil u gerust eens uitnodigen op een overlegvergadering met groendiensten om u te overtuigen van de enorme meerkost van machines en dergelijke die moeten worden aangekocht om die doelstellingen op korte termijn te realiseren.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, u zou een signaal moeten geven aan de federale regering om een degelijk productbeleid te voeren. Daar wringt nog steeds het schoentje. Als er op federaal niveau geen degelijk productbeleid wordt gevoerd over gevaarlijke en niet-gevaarlijke producten, dan zullen onze voorzorgsprincipes niet veel uithalen.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Met deze laatste oplossing ben ik het volledig eens. Ik ga ervan uit dat elke fractie die is vertegenwoordigd in het federale par-

lement, voldoende druk zal uitoefenen op de federale regering om dat productbeleid vorm te geven.

Mijnheer De Meyer, u spreekt denigrerend over leuke foldertjes. Ik heb het gevoel dat u sensibilisatie als een ondergeschikt element van een beleid beschouwt. *(Opmerkingen van de heer Jos De Meyer)*

Ik heb het blijkbaar verkeerd geïnterpreteerd.

De overheid doet er alles aan om de gemeenten te begeleiden.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, wat u nu zegt, is onjuist. De nota's die naar de gemeenten zijn gestuurd om hen te begeleiden, zijn met maanden vertraging toegekomen. Als u dit een prioriteit noemt, moet u ervoor zorgen dat de folders op tijd aanwezig zijn. Zeker voor de kleine gemeenten, waar de groendienst door weinig mensen wordt bemand, was een tijdige begeleiding uitermate belangrijk.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer De Meyer, we kunnen natuurlijk het proces van het verleden maken. Ik heb al gezegd dat er te weinig tijd was en sommige zaken laatstijdig gebeurden. Daar wordt ook rekening mee gehouden. Op dit moment is de begeleiding echter op volle kracht gekomen om de gemeenten te steunen.

Ik vind het logisch dat u en de gemeenten een bijdrage vragen voor de bijkomende kosten. U weet echter dat die bijkomende kosten niet helemaal kunnen worden ingeschat, en dat die moet worden verspreid over alle gemeenten. De uitgave voor de Vlaamse overheid staat dan ook niet in relatie tot deze vraagstelling.

Ik begrijp ook niet dat bij sommige verplichtingen die aan de gemeenten worden opgelegd, een goede samenwerking op bepaalde plaatsen wel lukt en op andere plaatsen niet. Er wordt verwezen naar de factuur voor de opmaak van een plan door een intercommunale, maar er moeten toch modellen zijn voor de landelijke gemeenten zodat de prijs kan worden gereduceerd. Ik stel me dan vragen bij de vraag van die intercommunes.

Ik geef een voorbeeld. In bepaalde gemeenten gebeurt het bermbeheer niet zoals het zou moeten. Ik was zelf schepen toen het bermbeheer van kracht werd. Alle Limburgse gemeenten hebben dit toegepast. Het is blijkbaar wel betaalbaar en ik durf niet zeggen dat de Limburgse gemeenten rijker zijn dan de andere. Soms kan men door het aan de dag leg-

Sannen

gen van creativiteit, door samenwerking en coördinatie kosten reduceren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de ambtshalve herziening van de nutriëntenhalte door de Mestbank

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de ambtshalve herziening van de nutriëntenhalte door de Mestbank.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het kader van het beheersen van de productie van dierlijke mest werd in MAP-2 de tijdelijke nutriëntenhalte goedgekeurd. Dit is de toegelaten hoeveelheid nutriënten in dierlijke mest die jaarlijks geproduceerd mag worden.

Landbouwers die wegens redenen die buiten hun macht lagen of door toevalligheden in de referentiejaren minder dieren hielden dan nu het geval is, konden door het beschrijven en aantonen van deze omstandigheden een herberekening vragen van de hen toe te kennen nutriëntenhalte. Voor een aantal bedrijven leidde dit niet tot een billijke oplossing.

Over de behandeling van de bezwaarschriften heb ik in de commissie voor Leefmilieu op 24 april 2002 de minister reeds ondervraagd. Aansluitend hebben we met enkele collega's een voorstel van resolutie ingediend met de vraag aan de Vlaamse regering om het MAP-2 bis zo aan te passen dat de nutriëntenhalte herberekend en aangepast wordt zodat voor alle bedrijven een rechtvaardige en billijke oplossing wordt verkregen. Het voorstel van resolutie werd unaniem aangenomen in de plenaire zitting van het Vlaams Parlement van 8 januari 2003.

Op 28 maart 2003 werden wijzigingen aan het mestdecreet goedgekeurd. Hierdoor wordt de ambtshalve herziening van de nutriëntenhalte door

de Mestbank mogelijk. De Mestbank zal voor alle betrokken veehouders, die in aanmerking komen voor een herziening, de herberekening maken.

Mijnheer de minister, het is nuttig een korte evaluatie te maken van deze ambtshalve herziening. Wanneer is de Mestbank effectief gestart met de herberekening van de nutriëntenhalte ? Hoeveel dossiers werden reeds herberekend, en met welke gevolgen ? Hoeveel veehouders werden reeds in kennis gesteld van een herberekening ? Hoeveel veehouders kregen een hogere nutriëntenhalte toegewezen ? Hoeveel bedraagt de totale verhoogde toegekende nutriëntenhalte ? Hoe is de verhoging verdeeld over de verschillende diersoorten ?

Wanneer zal de hele operatie van de herziening van de nutriëntenhalte afgewerkt zijn ? Wanneer zullen de laatste kennisgevingen aan de landbouwers van een hogere nutriëntenhalte gebeuren ? Hoe vernemen de veehouders dat ze niet in aanmerking kwamen voor een ambtshalve verhoging van hun nutriëntenhalte ? Hoe en vanaf welke datum kunnen landbouwers zich kenbaar maken die op basis van ambtshalve herziening aanspraak menen te mogen maken op een verhoging en geen bericht hebben ontvangen ? Hoe verloopt dan de verdere procedure ?

Krijgen de zogenaamde niet-bestaande veeteeltinrichtingen via deze procedure ook een verhoogde nutriëntenhalte en om hoeveel van dergelijke inrichtingen gaat het ? Indien het antwoord negatief is, welke oplossing stelt de minister dan voor ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer De Meyer, ik zal proberen zo duidelijk mogelijk te antwoorden. Ik zal u dadelijk ook een schriftelijke versie van het antwoord bezorgen.

Na de goedkeuring van de wijzigingen aan het mestdecreet op 28 maart 2003 werd onmiddellijk begonnen met het uitwerken van de praktische werkwijze en de informaticatoepassingen die nodig waren om de brieven naar de producenten te kunnen versturen. Met de afhandeling van de eerste dossiers werd gestart in de week van 14 juli 2003, meteen nadat ik mijn goedkeuring had gegeven aan de voorgestelde werkwijze.

Het totale aantal dossiers dat in eerste instantie in aanmerking komt voor een herberekening, dat wil zeggen de gevallen waarbij de nutriëntenhalte lager ligt dan 85 percent van de productie van aanslagjaar 2001, bedraagt 2.487. Daarvan werden er

Sannen

momenteel reeds ongeveer 2.200 behandeld, wat neerkomt op 89 percent.

Tot nu toe werden enkel de veehouders die daadwerkelijk recht hadden op een hogere nutriëntenhalte daarvan in kennis gesteld. Momenteel werden ongeveer 1.250 veehouders op de hoogte gebracht van hun hogere nutriëntenhalte. In totaal werden er van de 2.200 afgehandelde dossiers ruim 1.450 gunstig beoordeeld.

Als gevolg van de decreetwijziging werd er onder tussen ongeveer 750.000 kilogram fosfaat en 1.765.000 kilogram stikstof bijkomend verleend. De vraag over de verdeling over de diersoorten kan ik momenteel nog niet beantwoorden. Ik heb mijn diensten opdracht gegeven zich prioritair te richten op het snel afhandelen van dit dossier.

Om alle dossiers te kunnen behandelen die volgens een eerste screening in aanmerking komen voor een herberekening, heeft de Mestbank nog een tweetal weken nodig, in overeenstemming met de eerder gemaakte afspraken. Er zullen eventueel nog een beperkt aantal dossiers overblijven, waarbij moet worden gewacht op informatie van de producent in verband met de vergunningstoestand van zijn bedrijf.

Gedurende de voorbije maanden werden enkel de landbouwers die in aanmerking kwamen voor een hogere nutriëntenhalte op de hoogte gesteld. Ik heb wel aan de Mestbank gevraagd om in de gespecialiseerde vakbladen aan te geven dat wie geen brief kreeg van de Mestbank en toch van oordeel is in aanmerking te komen voor een hogere nutriëntenhalte, zelf een vraag kon richten aan de Mestbank.

In de loop van de maand oktober vertrekt vanuit de Mestbank een Mestbankinfo aan alle heffingsplichtigen. Daarin staat vermeld dat landbouwers die tot dan nog geen bericht hebben ontvangen, contact kunnen opnemen met de Mestbank. Iedereen die vraagt naar een 'ambtshalve toekenning' krijgt van de Mestbank uitsluitel. In geval van positief antwoord wordt de nieuwe nutriëntenhalte overgemaakt. In geval van negatief antwoord wordt de reeds toegekende nutriëntenhalte bijgevoegd.

Volgens de tekst van de decreetwijziging kunnen enkel inrichtingen die recht hebben op een nutriëntenhalte nu een hogere nutriëntenhalte krijgen, als ze voldoen aan de andere gestelde voorwaar-

den. Inrichtingen die hier recht op hebben zijn landbouwinrichtingen, bestaande veeteeltinrichtingen en niet-bestaande veeteeltinrichtingen die sinds aanslagjaar 1995 tijdig en regelmatig hebben aangegeven bij de Mestbank. In zoverre de niet-bestaande veeteeltinrichtingen dus steeds en tijdig hun aangiften hebben ingediend bij de Mestbank, kan er aan deze inrichtingen eventueel een hogere nutriëntenhalte worden toegekend.

Ik kan voorlopig niet antwoorden op de vraag over hoeveel niet-bestaande veeteeltinrichtingen het gaat.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

– *De heer Jef Van Looy treedt als voorzitter op.*

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, blijkbaar verloopt de communicatie met de betrokken veehouders toch niet altijd optimaal. Dan moeten parlementsleden hun rol vervullen en even behulpzaam zijn. Uiteraard laten we dat hier ook niet na.

Ik dank u voor het antwoord. Ik wil toch nog wel even een aantal cijfers nalezen en vergelijken met mijn eigen cijfermateriaal. Indien nodig, kom ik daar dan nog op terug.

Ik heb begrepen dat de hele procedure normaal gezien voor 1 november afgehandeld zou moeten zijn en dat alle betrokkenen dan op de hoogte zullen worden gesteld, ofwel rechtstreeks, ofwel via de landbouworganisaties.

Minister Ludo Sannen : Ik ga ervan uit dat het voor Allerheiligen in orde zal zijn.

De heer Jos De Meyer : Het zou goed zijn ieder bedrijf op de hoogte te stellen van het feit of het al dan niet in aanmerking komt.

Minister Ludo Sannen : Het beste is de procedure te behouden zoals zij nu is vastgelegd. Ik ben het echter met u eens : er zou wat cliëntvriendelijker kunnen worden opgetreden bij de informatiestreking.

De heer Jos De Meyer : Daar ga ik volledig mee akkoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de selectieve inzameling van huisvuil

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de selectieve inzameling van huisvuil.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een tijd geleden werden de cijfers over de selectieve inzameling van huisvuil bekendgemaakt. Het is een succesverhaal. Bijna 70 percent van het huisvuil wordt selectief ingezameld. Voor het eerst daalt de totale hoeveelheid afval. Vlaanderen behoort tot de koplopers inzake gescheiden afvalophaling in Europa.

Wat de verwerking van de restfractie betreft, wordt een trendbreuk duidelijk, want er wordt steeds meer gekozen voor alternatieve technieken en de techniek van de verbrandingsovens voor huishoudelijk afval wordt verlaten. Binnen afzienbare tijd zullen verbrandingsovens misschien tot het verleden behoren. De jarenlange acties van Agalev om meer aandacht te vragen voor technieken als scheiden en vergisten, scheiden en drogen en nu ook de techniek van het stomen van afval, werpen hun vruchten af. Er wordt nog altijd uitgegaan van de techniek van het scheiden van afval. Eerst wordt er thuis aan afvalscheiding gedaan, vervolgens in de fabriek. Het restafval wordt na grondige voorbehandeling gevaloriseerd als een hoogwaardige brandstof.

Deze technieken moeten aan alle milieuvoorwaarden voldoen. Voor huisvuilovens worden al enige jaren met succes strenge normen afgedwongen. Andere technieken moeten eveneens aan deze kwaliteitsnormen voldoen. Voor scheiden en vergisten, en voor het Herhof-procédé is al een BBT-studie afgerond. Voor het stomen van afval, waarvoor Biffa in Vlaams-Brabant nu kiest, moet worden aangetoond dat het aan de BBT-voorwaarden voldoet.

Hoe zal de VITO dat concreet onderzoeken ? Biffa zou zelf een studie laten uitvoeren door de VITO. Het zou logisch zijn terug te grijpen naar de grote studie die al is uitgevoerd, waarin een wervelbedoven werd vergeleken met het Herhof-procédé en met de techniek van het scheiden en vergisten. Daarnaast is ook de stoltechniek bekeken. Op die

manier wordt aangepikt bij dezelfde criteria als de gene die bij het grote onderzoek zijn toegepast.

Als klap op de vuurpijl heeft de intercommunale Isvag de mogelijkheid bestudeerd om de Isvag-oven na 2011 te vervangen door een alternatieve verwerkingsinstallatie op de Hoge Maey. Gezien de lange voorgeschiedenis van vervuiling en protesten inzake gezondheidsproblemen in de buurt van de Isvag-oven, is dit verheugend nieuws. Er wordt echter tegelijk het signaal gegeven dat door de inzet van alternatieve eindverwerkingstechnieken het scheiden van afval bij de mensen thuis niet langer nodig zou zijn. Volgens de voorzitter van Isvag kan alles opnieuw in één zak.

In andere afvalintercommunales, die dikwijls verder staan met de realisatie van alternatieve installaties, zoals bijvoorbeeld de installatie van IOK, laat men duidelijk weten dat dit een slecht signaal is aan de burger. Mechanisch scheiden moet als een verlengstuk worden gezien van het scheiden bij de burger thuis en selectieve inzameling is ecologisch en economisch de beste oplossing om zuivere fracties te verkrijgen, die economisch beter valoriseerbaar zijn.

Er zijn heel wat inspanningen in Vlaanderen gebeurd om een hoogwaardige kwaliteit te bekomen van selectief ingezamelde afvalstromen zoals karton, papier, glas, groenafval of GFT. De burger die zich hier dagelijks voor inzet, moet worden beloond en zeker niet ontmoedigd. Het afval waar wel vragen over kunnen worden gesteld, is PMD. Een aparte inzameling van blikjes, drankkartons en plastic flessen is wellicht niet nodig. Als wij op termijn de blauwe zakken willen afschaffen, moet er ook een volwaardig alternatief zijn en moet er meer werk worden gemaakt van preventie, zodat er minder wegwerpverpakkingen op de markt komen. Dat is mogelijk door bijvoorbeeld federaal werk te maken van de ecoboni voor herbruikbare verpakkingen.

Om een voordelige balans te krijgen inzake milieu en energie, moet materiaalrecyclage steeds de voorkeur krijgen op verbranding of thermische recyclage. Een systeem waarbij opnieuw plasticverpakkingen op de markt worden gebracht, alles opnieuw in één zak wordt gestoken en het plastic uiteindelijk wordt verbrand, is zeker niet de beste oplossing voor het milieu.

Is het in het kader van de bepalingen in het Afvalstoffendecreet en het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen mogelijk dat gemeenten en intercommunales voor één of meerdere of voor alle af-

Malcorps

valstromen afstappen van de selectieve inzameling ?

Is de selectieve inzameling voor de diverse afvalstromen een verplichting, die kan worden afgedwongen ? Of blijft het alleen een punt van aanbeveling ?

Het punt wordt door het Vlaams Gewest via de samenwerkingsovereenkomsten inzake milieu met de gemeenten fors aangemoedigd. Ik verwijs naar de uitspraken van de voorzitter van Isvag, de heer Heylen. Als wij kiezen voor het Herhof-procédé in het Antwerpse, betekent dit dat in Antwerpen alles terug in één zak mag. Na alle inspanningen die in Antwerpen zijn gebeurd om GFT-afval apart buiten te zetten, is dat een zeer slecht signaal.

Mijnheer de minister, hoe reageert u hierop ? Er is duidelijkheid nodig. In Antwerpen is de restfractie bijvoorbeeld teruggebracht op 158 kilo per inwoner per jaar. Dat is voor Antwerpen een fantastisch resultaat.

Ik had graag de stand van zaken vernomen inzake de selectieve eindverwerkingstechnieken in de verschillende provincies. Welke invloed heeft dit op de stort- en verbrandingscapaciteiten voor huishoudelijk afval ?

Hoe staat het met het VERA-project in het Antwerpse ? Is dat het enige project in Vlaanderen waarbij is gekozen voor het scheiden en vergisten, wat volgens de VITO als beste alternatief naar voren is gekomen ? Is het denkbaar dat de OVAM in het licht van de nieuwe afvaltechnieken de doelstellingen inzake selectieve inzameling en het uitvoeringsplan op termijn bijstuurt, of is dat voorbarig ?

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, voormalig minister Dua heeft de voorbije jaren een rondetafelconferentie georganiseerd over Isvag, in de periode toen Isvag in opspraak kwam door de dioxine-uitstoot.

Isvag heeft de discussie verlegd naar een andere doelstelling. In 2008 zou haar vergunning aflopen en wil ze een ander procédé toepassen. Isvag heeft het signaal gegeven dat selectief inzamelen niet meer nodig is. Ik ben daarvan geschrokken, omdat

we er toch jaren aan een stuk bewust van werden gemaakt dat dit een juiste keuze was. Nu vernemen we dat dit niet meer nodig zou zijn. Het is toch heel voorbarig om zulke uitspraken te doen om misverstanden te voorkomen.

In het afvallandschap beweegt heel veel. We hebben een aantal nieuwe procédés kunnen bezoeken. Deze week wordt weer een nieuw procédé voorgesteld. Het is moeilijk om alles te blijven volgen. Er moet een breed afvaldebat worden gevoerd over waar we heen moeten met ons afval, over welke procédés de beste zijn, en over hoe we de burgers bewust kunnen maken van het afvalprobleem in Vlaanderen. Mijnheer de minister, bent u bereid om hierover een grondig debat te voeren ?

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer Malcorps, ik ben verheugd dat u zich achter het stoomprocédé schaart dat ik vanaf 2001 heb verdedigd. Het is ooit anders geweest. Het heeft lang geduurd voor dit procédé de nodige belangstelling kreeg. Ik sluit me dan ook aan bij uw vraag over de studie van de VITO.

Op dit moment wordt de studie over de stoomtechnologie betaald door de firma zelf. We zouden moeten wachten tot 2005 om een vergelijking te kunnen maken met de vroegere studie, maar ik hoop dat dit vroeger kan.

Toen ik in Duitsland het Trockenstabilat-systeem zag, dacht ik dat het ons de mogelijkheid zou geven om niet meer te sorteren. Dat was mijn eerste indruk. Het is gevaarlijk om dat meteen ook luidop te zeggen. We moeten er ons bewust van zijn dat we het selectief inzamelen van afval nooit volledig zullen kunnen uitsluiten. Bepaalde afvalstromen zullen we selectief moeten blijven inzamelen. We moeten geen angst hebben voor nieuwe technologieën.

Economische en ecologische afwegingen zouden het criterium moeten zijn voor wat we wel of niet selectief inzamelen. We kunnen dit reduceren tot het economische criterium alleen. We zijn voorstander van internalisering van de afvalkost. Als de afval- en milieukost onderdeel zijn van de kostprijsberekening, wordt dat een totaal economisch pakket, op basis waarvan we selectief sorteren.

We moeten in ieder geval textiel, papier, GFT en batterijen uit de proefinstallatie houden die in Herent te bezichtigen is. Bij de testen die nu worden gedaan, is vastgesteld dat deze items niet thuishoren bij het restafval. Het procédé dat nu wordt uit-

Bex

geprobeerd, heeft alleen betrekking op het verwerken van restafval.

De heer Johan Malcorps : In Antwerpen gaat de discussie ook over Dresden. Daar staat de model-Herhof-installatie. Ik heb opgezocht hoe de afvalinzameling daar werkt. Er werd gesuggereerd dat alles in één zak wordt gestopt en dan in een biologische drogings- en scheidingsinstallatie wordt verwerkt. Dat blijkt niet te kloppen, want in Dresden wordt ook selectief ingezameld. Biologisch afval wordt naar twee grote composteringsinstallaties gebracht. Er wordt ook gewerkt met het TSD-systeem, dat in heel Duitsland bestaat. Ook het PMD-afval wordt apart verwerkt. De restfractie gaat naar de Herhof-installatie. Duitsland is dus minstens even streng als wij voor de selectieve inzameling.

De heer Jef Van Looy, voorzitter : Hier kunnen we discussiëren over de vraag of we met twee zakken moeten blijven werken. Kunnen we niet met één zak werken als we moderne sorteerinstallaties gebruiken ? Ik denk dat dat kan. De manier waarop vandaag bij FOST Plus wordt gesorteerd, is archaisch en zelfs mensonterend. Daar moeten we dringend iets aan doen.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, ik vraag me af wanneer we in dit verband eens over concrete cijfers kunnen beschikken. We krijgen wel leuke folders van allerlei instanties over wat er met het ingezamelde plastic gebeurt, maar we krijgen geen informatie over hoeveelheden. Ik zou eens willen weten hoeveel kilo ingezameld plastic effectief wordt gebruikt om iets te maken. Er wordt gezegd dat er van alles mee wordt gedaan, maar ik kreeg nergens concrete cijfers. Ik heb daarover tevergeefs gecorrespondeerd met FOST Plus, Interafval en andere betrokken partijen. Wat er gebeurt, weten we, maar we weten niets over de hoeveelheden.

Ik wil gerust aanvaarden dat een klein of zelfs een groot deel van het ingezamelde plastic nog steeds wordt verbrand omdat er niets mee kan worden gedaan, maar ik wil daar wel concrete cijfers over. Die zijn belangrijk om de burgers bewust te maken van het nut van een selectieve inzameling.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de burgers en de bedrijven blijven wette-

lijk verplicht tot het selectief inzamelen van afvalstoffen. Het Vlarea verplicht de selectieve inzameling van verschillende afvalstoffen.

De aanpassing van het Vlarea, die binnenkort zal worden goedgekeurd, ligt nu bij de Raad van State voor advies, maar zal binnenkort voor de tweede keer op de agenda van de ministerraad staan. In die aanpassing van het Vlarea wordt de lijst met selectief op te halen afvalstoffen zelfs nog uitgebreid. Het is belangrijk dat de selectie zo veel mogelijk bij de bron gebeurt. Op die manier ontstaat immers de beste kwaliteit van afvalstromen voor recyclage, en hoe beter de kwaliteit, hoe goedkoper het recycleren.

Ook het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 voert nog extra selectieve inzamelingen in. De bepalingen van het plan zijn bindend voor onder andere de gemeenten. Het beleid geeft wel steeds voorrang aan afvalpreventie. Daarom worden de gemeenten niet verplicht om GFT-afval in te zamelen en kunnen ze zich beperken tot de groenafvalinzameling in combinatie met een intens thuiscomposteringsbeleid.

Ook de PMD-inzameling aan huis is niet verplicht. PMD-inzameling in containerparken is wel verplicht. Elke gemeente moet bovendien een beleid voeren om PMD-afval zo veel mogelijk uit het restafval te halen. Dat kan perfect zonder een PMD-inzameling aan huis. In mijn regio heeft de intercommunale Regionale Milieuzorg geen aparte PMD-ophaling. Ze zorgt wel voor een doorgedreven selectie in de containerparken. Ik kan me voorstellen dat dit iets gemakkelijker gaat in landelijke gemeenten dan in een verstedelijkte omgeving, waar andere methodes moeten worden toegepast.

Ik had gisteren een gesprek met mensen van Van Gansewinkel en met vertegenwoordigers van Biffa. Iemand van hen vroeg of ze nog selectief moeten inzamelen. Ik zeg dat de selectieve inzameling essentieel is voor iedereen die professioneel met afvalinzameling en afvalverwerking bezig is, onder andere omwille van de kosten. Bovendien is een selectieve inzameling ecologisch noodzakelijk omdat we afval moeten voorkomen. We moeten natuurlijk ook andere instrumenten blijven creëren om afval te voorkomen. Ik wacht samen met u vol spanning op de implementatie van de ecoboni, omdat via dat systeem rechtstreeks wordt gewerkt aan het voorkomen van afval.

Selecteren is ook belangrijk omdat het zorgt voor zuiver afval, wat de recyclage ten goede komt en de verdere verwerking vergemakkelijkt. Een verte-

Sannen

genwoordiger van Biffa zei gisteren met een boutade dat de goedkoopste arbeidskracht die selecteert, de kracht is die thuis selecteert. Die wordt immers niet betaald.

Na de inzameling selecteren is economisch niet interessant, want dat kost veel. Daarnaast speelt ook de zuiverheid van het product een rol, en dus ook het vooraf selecteren. Het gaat behalve om ecologische voorwaarden ook om economische kosten.

De uitlating van de heer Heylen is dan ook onverantwoord voor iemand die namens gemeenten een verantwoordelijkheid draagt die ook geregeld is in het Vlarea. Hij wekt de indruk dat selectie in de toekomst niet meer wenselijk of nodig zou zijn. Dat is een verkeerd signaal, dat ik van een beleidsverantwoordelijke niet verantwoord acht. Het is echter zijn verantwoordelijkheid.

De media spelen daar heel gemakkelijk op in, en houden het verhaal levend. Blijkbaar horen ze zulke dingen graag, terwijl we dachten dat het selectief inzamelen bij de Vlamingen ingeburgerd was en niet meer als last werd ervaren.

U vroeg naar de stand van zaken in de realisatie van alternatieve eindverwerkingsinstallaties. In West-Vlaanderen zijn vooral roosterverbrandingsovens operationeel voor de eindverwerking van afvalstoffen. Alternatieve eindverwerkingscapaciteit is op dit moment in die provincie niet gepland. De bestaande installaties worden wel volop gemoderniseerd, bijvoorbeeld voor extra energierecuperatie en bijkomende zuivering van NOX.

In de provincie Oost-Vlaanderen wordt in Evergem de bouw van een voorbehandelingsinstallatie gepland met een capaciteit van 120.000 ton op basis van de techniek drogen-scheiden. Van Gansewinkel beschikt over een milieuvergunning voor de bouw van deze installatie, maar op dit moment zijn de bouwwerken nog niet aangevat. Het is dus niet zo dat de Vlaamse overheid de mogelijkheid niet heeft gecreëerd.

In de provincie Antwerpen wordt meer voorzien in alternatieve verwerkingsinstallaties. Er is begonnen met de bouw van de voorbehandelingsinstallatie van IOK en Ivarem te Geel, met een capaciteit van 150.000 ton op basis van de techniek drogen-scheiden. Deze installatie zal in 2005 operationeel zijn. Binnenkort mag ik daarvoor de eerste steen gaan leggen. Ik ga graag op zo'n uitnodiging in, omdat het parlement al lang de boodschap uitdraagt te

stoppen met verbranden en storten en te kiezen voor alternatieve verwerking. De voorbije 4 jaar was die keuze duidelijk, en dat zal nu stilaan resulteren in initiatieven. IOK is daar een prachtig voorbeeld van.

Een ander mooi voorbeeld is VERA, maar dat blijkt intussen weer op de helling te staan. Ik kan echter niet inschatten wat daar de redenen voor zijn. Enerzijds verneem ik dat de privé-sector wat terughoudend is geworden om te investeren, anderzijds hoor ik gelukkig weer positieve signalen. De gemeenten en de intercommunales willen hun verantwoordelijkheid opnemen. Onder meer Isvag heeft een positief signaal gegeven. Als ik een bijkomend initiatief kan nemen, sturen en/of extra steun verlenen, zal ik dat doen. Natuurlijk is het wenselijk dat ook Antwerpen een initiatief lanceert. Dat kan via een andere constructie, dat maakt niet uit, ik zal elke constructie ondersteunen. Voor mij is het niet helemaal duidelijk waarom sommigen dit willen afvoeren.

De provincie Vlaams-Brabant heeft beslist zijn restafval in de toekomst te verwerken in samenwerking met Biffa. Dit zal gebeuren in een installatie op basis van de Remtec-technologie waarbij afval gestoomd wordt.

In Limburg heeft de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij, de Lisom, een dochter van de Limburgse Reconversie maatschappij, een studie laten uitvoeren door de VITO. Er werd een geschikte plaats gezocht voor een nieuwe installatie. Dit wordt vrijdag besproken in de ministerraad. We zullen aan de Lisom vragen om werk te maken van een aanvraag voor een bouw- en milieuvergunning voor een alternatieve afvalverwerkingsinstallatie. Ik hoop dat het dossier ten laatste eind 2004 wordt afgerond. Het uitgangspunt is dat de Lisom de opdracht krijgt om in samenwerking met een privé-partner een alternatief te bieden. De Lisom moet de samenwerking met de drie intercommunales voorbereiden en realiseren.

De afbouw van de stortcapaciteit blijft doorgaan door de toepassing van de stortverboden. Het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 plant verder 1.243.000 ton capaciteit aan roosterverbrandingsinstallaties tegenover een aanbod van 1.897.000 ton huisvuil. Het tekort van de verwerkingscapaciteit moet worden ingevuld door alternatieve installaties op basis van de BBT. Zo is in het uitvoeringsplan de bouw van 600.000 ton aan voorbehandelingscapaciteit gepland en de realisatie van een wervelbedinstallatie van 233.000 ton. De programmering van de verwerkingscapaciteit

Sannen

en de daaraan gekoppelde afbouw van de afwijking op de stortverboden loopt verder zoals in het uitvoeringsplan. Daar wijzig ik dus niets aan.

Wat de selectieve inzameling betreft, moeten we bereid zijn de PMD-inzameling eens goed onder ogen te zien. Het is merkwaardig dat FOST Plus bepaalde plasticverpakkingen terugneemt en andere niet. FOST Plus is nochtans verplicht alle verpakkingen terug te nemen, maar doet dit niet. Ik wil dan ook samen met FOST Plus opnieuw onderhandelen over hun verantwoordelijkheid voor de hele plasticinzameling. Het probleem is echter dat dit in samenspraak moet gebeuren met Brussel en Wallonië, waar de druk momenteel veel minder groot is. We moeten proberen om het voor de burger makkelijker te maken zodat hij alles in één zak kan stoppen. De selectie daarna kan op een andere manier gebeuren.

De heer Jef Van Looy, voorzitter : Is dit geen probleem van kostprijs ? Ik heb de indruk dat FOST Plus inzamelt voor wie betaalt.

De heer Jos Bex : Iedereen betaalt, maar niet alles wordt ingezameld. Dat is het probleem. De burger betaalt in feite twee keer : hij betaalt voor zijn product op het moment dat hij het koopt, en hij betaalt nog eens voor zijn PMD-zak.

Minister Ludo Sannen : We moeten het huidige systeem dan ook wijzigen. FOST Plus moet verantwoordelijk zijn voor al het plasticafval. Daartoe wil ik het contract met FOST Plus herzien, maar dat moet gebeuren samen met Brussel en Wallonië. Daar leeft die vraag echter minder dan bij ons.

Ik wil ook nog even ingaan op de vragen over de VITO en Biffa. Ik ben het ermee eens dat nieuwe technologieën ook snel moeten kunnen worden beoordeeld op de mate waarin ze beantwoorden aan de BBT. Ik vind het dan ook goed dat Biffa een opdracht heeft gegeven aan de VITO om dat te doen. De VITO moet de nieuwe technologie zo snel mogelijk toetsen aan de levenscyclusanalyse. In de toekomst zullen er nog nieuwe technologieën bijkomen. Ik pleit niet voor het een of het ander procédé, ik pleit voor alle procédés die beantwoorden aan de gestelde uitgangspunten. De verantwoordelijken die een bepaald procédé voorstellen, moeten uitmaken welk procédé op economisch en operationeel vlak het best kan worden toegepast.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik ben blij dat er opnieuw een opening wordt gemaakt in de richting van het VERA-project. Op dit ogenblik is die specifieke techniek van scheiden en vergisten nog niet aanwezig in Vlaanderen. Ik ben ook tevreden dat er voor Isvag een perspectief wordt uitgetekend. Isvag participeert overigens ook in het VERA-project. Als er dus een nieuwe constructie ontstaat, zou het een heel goed signaal zijn Isvag daarin te laten participeren.

Ik heb vernomen dat rond 2007 de break-even zou worden bereikt voor wat de afschrijving van de investeringen betreft die zijn gedaan om de oven te renoveren. Vanaf dat moment zou er een nieuw perspectief moeten komen, in de veronderstelling dat er na 2011 geen verlenging komt van de vergunning voor de verbrandingsoven.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Ik heb de toespraak van de heer De Jonghe, directeur van Biffa, aanhoord. Ik ga niet akkoord met zijn stelling dat thuis sorteren hetzelfde is als goedkope arbeidskrachten inzetten. De economische kostprijs van de thuisinzameling is immers ook vrij groot. Alles samengeteld plakken er ook op de inspanningen van het gemeentebestuur en de klachtenbehandelingen een kostprijs.

De PMD-sortering zou wel worden herbekeken. Dat is een goede zaak. In het Biffa-dossier zijn alleen offertes verwerkt voor het bewerken van restafval, maar er is geen rekening gehouden met het nu al selectief opgehaald afval. Dat was niet in de opdracht opgenomen. Ik kan mij voorstellen dat FOST Plus op een bepaald ogenblik het initiatief neemt om een installatie te gebruiken die de sortering in de plaats van de burger doet.

Wij moeten wel oppassen met onze uitspraken. Ik denk in dit verband aan Diftar. Niet iedereen is even blij met ons standpunt dat de vervuiler moet betalen. Onze selecterende burger ziet ook wel dat de technologie erop vooruitgaat.

Inzake de VITO vraag ik dat dezelfde soepelheid aan de dag wordt gelegd als bij de mestverwerking-installaties. Zij hebben ook een vergunning nodig zonder effectief operationeel te zijn en zonder dat ze naar Birmingham kunnen gaan om te zien hoe het er daar aan toegaat.

Ik verneem graag voor welk alternatief is gekozen in Limburg.

Bex

De heer Erik Matthijs : Ik ben bezorgd over de verbrandingscapaciteit. Ik heb gehoord dat de roosterovens een tijdje buiten gebruik zouden worden gesteld omdat er belangrijke installaties voor energierecuperatie en denoxinstallaties worden aangebracht. Zal er gedurende dat jaar geen tekort aan capaciteit ontstaan ? Is het departement of het kabinet daarvan op de hoogte ?

Minister Ludo Sannen : Ik wil het restafval zo beperkt mogelijk houden en de selectie zoveel mogelijk behouden, los van de kostprijs. Dat maakt deel uit van een verantwoorde manier om met afval om te gaan. Dat is ontzettend belangrijk, omdat de druk moet aanwezig blijven om zo weinig mogelijk afval te produceren.

Ik ken het antwoord op de vraag van de heer Matthijs niet, want ik ben er niet van op de hoogte gesteld. Ik weet niet of er een probleem zou kunnen ontstaan. Ik heb daar geen indicatie voor.

Welke keuze er in Limburg wordt gemaakt, moet nog door de regering worden beslist. Er is voorgesteld dat het project in Genk-Zuid, langs het water, zou worden gesitueerd. Het kan Genk of Zutendaal zijn. Er wordt niet gekozen voor een bepaald procédé of installatie. Er worden alleen bepaalde technologieën voorgesteld. De uiteindelijke keuze voor een bepaald procédé, net als het verwerven van een terrein, behoort tot de taak van de bouwheer. Er wordt wel gesteld dat de keuze moet worden gemaakt in samenwerking met privé-partners en met de intercommunales, die mee in het bestuur moeten worden betrokken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.36 uur.*
